

De toeziende voogdij

<https://hdl.handle.net/1874/241921>

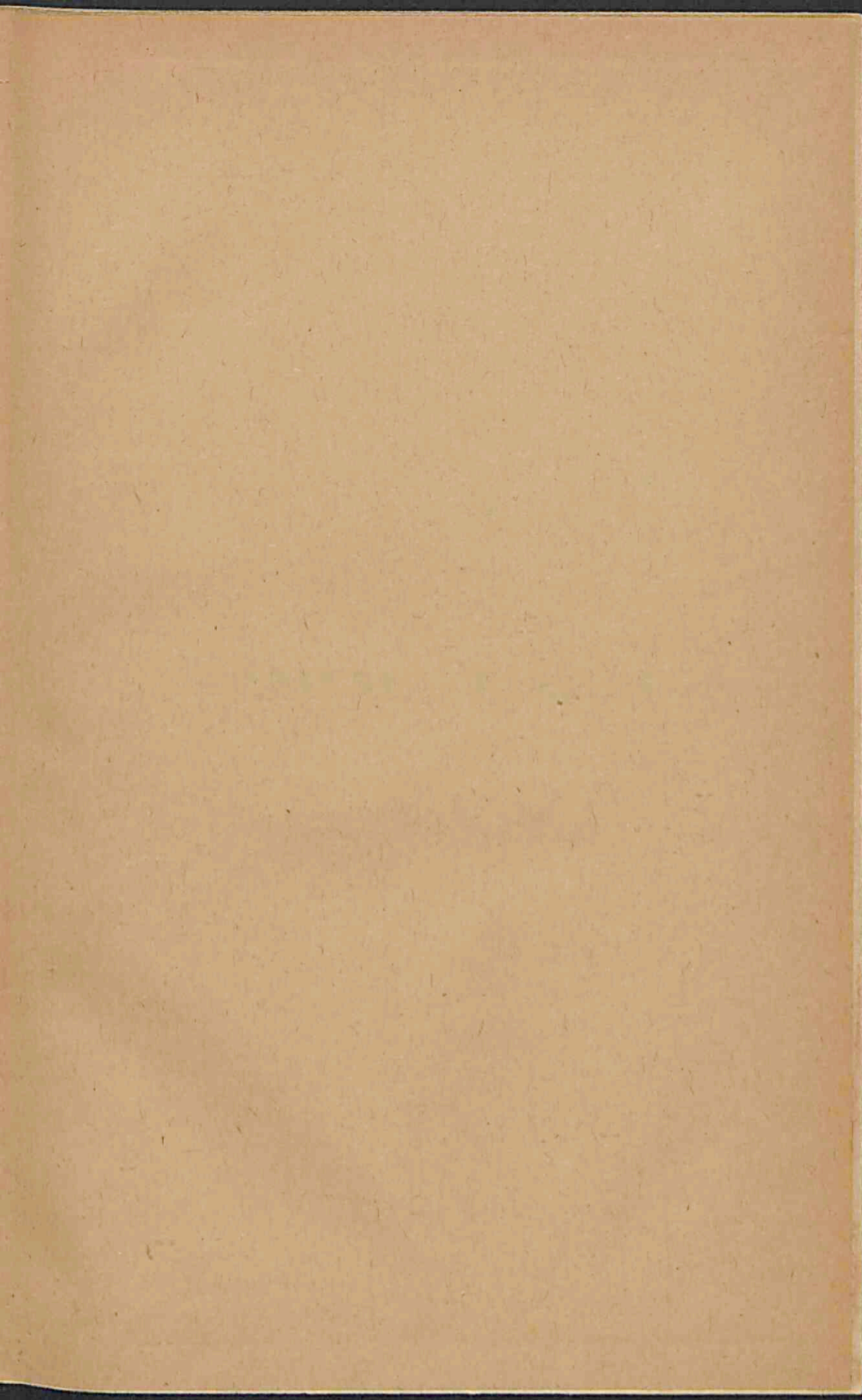
1882

P. J. J. R A S.

DE TOEZIENDE VOOGDIJ.

u.
2
Dij
4TR444

A. qu.
192

24 4/11 1912

DE TOEZIENDE VOOGDIJ.

GEDRUKT BIJ G. A. VAN BOFTEN, TE UTRECHT

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0702 4122

DE TOEZIENDE VOOGDIJ;

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD

VAN

DOCTOR IN DE RECHTSWETENSCHAP,

AAN DE

RIJKS-UNIVERSITEIT TE UTRECHT,

NA MACHTIGING VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

Dr. S. TALMA,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER GENEESKUNDE.

VOLGENS BESLUIT VAN DEN SENAAAT DER UNIVERSITEIT,

EN OP VOORDRACHT DER

RECHTSGELEERDE FACULTEIT,

TE VERDEDIGEN

op Dinsdag 25 April 1882, des namiddags ten 3 ure,

DOOR

PIETER JAN JACOB RAS,

GEBOREN TE UTRECHT.

UTRECHT,
DANNENFELSER & C°.

(G. METZELAAR.)

1882.

INLEIDING.

Uit den aard der zaak is het sterven der ouders of van één hunner voor den minderjarige een groot verlies. Het kan dan ook geene verwondering wekken, dat, reeds in de vroegste tijden, bij de meeste maar eenigszins beschaafde volken van staatswege zooveel mogelijk aan dit gemis werd tegemoet gekomen door het in het leven roepen eener instelling »de voogdij» genaamd, tengevolge waarvan aan die kinderen, welke uithoofde van hunnen leeftijd zich zelf niet konden verdedigen, beschermers werden gegeven, van wie men met reden mocht verwachten, dat zij waardiglijk de plaats der natuurlijke verzorgers zouden innemen.

Bij de Romeinen ¹⁾ treffen wij dan ook reeds ver-

1) Instit. Lib. I titel XIII tot en met XVI.

schillende soorten van voogden aan; zoo werd aan den vader, die zijn eigen meester was, de bevoegdheid gegeven om bij testament hem te benoemen, dien hij wilde, dat na zijn dood als voogd over zijne kinderen zou optreden. En was er te dien opzichte geene testamentaire beschikking gemaakt, dan waren volgens de wet der XII Tafelen de »agnati» de wettelijke voogden; eindelijk werden bij gebreke ook van laatstgemelden krachtens de leges Atilia en Julia et Titia van overheidswege voogden aangesteld. Zóóveel vertrouwen schonk men oudtijds aan de eerlijkheid en braafheid der voogden, dat de bij testament benoemden bij de aanvaarding der voogdij zelfs *geene zekerheid* behoefden te stellen. Hun trouw toch en ijver was als het ware door hunne benoeming bij testament alleen reeds boven allen twijfel verheven.

Waren er twee of meer voogden, dan behoefde slechts één hunner zekerheid te stellen, aan wien dan ook persoonlijk het bestuur over de goederen van den minderjarige (*persona miserabilis*) werd opgedragen. Verschilden echter de voogden in de keuze, wie zekerheid zou stellen, dan kwam de praetor tusschenbeiden en besliste. Blevén zij weigerachtig aan deze beslissing te voldoen, dan konden zij door een *missio in possessionem bonorum* daartoe genood-

zaakt worden. Daar eindelijk de voogdij eene publieke zaak was, stond het ieder vrij, zelfs aan vrouwen, die in zekere nauwe relatie tot de minderjarigen stonden, b. v. moeder, voedster, zuster, om bij gebleken ontrouw, als aanklagers der voogden, te Rome bij den praetor en in de Provinciën bij de praesides of den legatus proconsulis op te treden.

Bestond er dus bij de Romeinen reeds zeker *toezicht* op de voogden, bij de Oud-Germanen was dat toezicht grooter. ¹⁾ Hing de macht der moederlijke voogdij daar wel grootendeels af van de bevoegdheid door den man bij zijn testament aan zijne vrouw toegekend, steeds werd zij door een' *anderen* voogd bijgestaan, welke zorg droeg, dat de moeder hare kinderen het noodig onderhoud verschaftte, terwijl deze buiten zijn weten en goedkeuring de goederen der minderjarigen niet kon vervreemden. Ook trad hij voor hen in rechten op en was hij bij ontrouw der moeder bevoegd de rechterlijke hulp in te roepen, ja kon hij volgens sommige statuten zelfs de *separatio bonorum* vorderen.

Ook bij de Germanen werd van de voogden *zekerheid* geëischt en was niemand, zelfs vader en moe-

1) W. Th. Kraut, Vormundschaft. 1817. Bd. I. bladz. 92 en vlgg. en Bd. II. § 46 en vlgg.

der niet, daarvan vrijgesteld. Het toezicht daarop werd uitgeoefend eerst door de naaste erfgenamen en later door de naaste bloedverwanten, terwijl naar het Saksische recht de *overheid* zich deze zaak aantrok.

Volgens de Friesche rechtsbronnen waren het de bloedverwanten van vaders of moeders kant, al naar mate de voogd daartoe niet behoorde, welke van hem zekerheid konden vorderen. Evenzeer was er een waarborg gelegen in de verplichting tot het opmaken van een inventaris, en het van tijd tot tijd afleggen van rekening en verantwoording, welke laatste aan de naaste erfgenamen moest worden gedaan. Behoorde de voogd zelf tot de naaste erfgenamen, dan behoefde hij volgens het Saksische recht geen, volgens de *overige rechten* echter wel verantwoording te doen. Waren de familiebetrekkingen met die rekening niet tevreden, dan konden zij de zaak bij de overheid brengen. In de 13de eeuw treft men enkele statuten aan, volgens welke de voogden aan den »Stadtrath» in tegenwoordigheid van de naaste bloedverwanten rekening en verantwoording moesten afleggen, en in de 15de werd door de zoogenaamde »Reichspolizeiordnungen» het afleggen van rekening en verantwoording voor de *overheid*, zonder medewerking der bloedverwanten, den voogd tot plicht gesteld.

Op het voetspoor van het Germaansche recht worden in het Oud-Hollandsche recht ¹⁾ aan vader, moeder of grootouders steeds een of meer voogden toegevoegd. De langstlevende der ouders en bij gebreke hiervan twee der naaste bloedverwanten waren gehouden binnen acht weken na het openvallen der voogdij voor de weeskamer, als die er was, of voor het gerecht te verschijnen om de benoeming van voogden te verzoeken. Oudtijds was het ook in Holland recht, dat er niemand voogd mocht zijn, of hij moest zekerheid voor het goed der weezen stellen. Later werd dit aan het oordeel van het gerecht overgelaten, hetwelk dikwijls voogden, bij uitersten wil benoemd, liet volstaan met het afleggen van den eed, dat zij zich van hun plicht getrouw zouden kwijten. Bij gewichtige aangelegenheden moesten echter de voogden steeds handelen met kennisgeving en onder goedkeuring der weeskamer, met uitzondering evenwel van de testamentaire voogden, die nochtans aan het oppertoezicht van het gerecht onderworpen waren.

Was de vader of de moeder nog in leven, dan

1) De Groot, Inleiding tot de Hollandsche Rechtsgeleerdheid, Deel VII. § 11—13. Deel IX. § 1—3 en § 12, 8, 13, Deel X. § 4.

droegen de voogden zorg, dat door hen de boedel beschreven werd, welke vervolgens in tegenwoordigheid der naaste bloedverwanten voor de weeskamer werd beëdigd. Bij gebreke van vader of moeder werd de boedelbeschrijving door de voogden met de naaste bloedverwanten opgemaakt. Ook was de besturende voogd verplicht aan de andere voogden en de vier naaste bloedverwanten, alsmede aan de weeskamer, jaarlijks rekening en verantwoording van zijn beheer afteleggen. Kwam hij deze verplichting niet na, dan kon hij door gijseling of pandbeslag daartoe gedwongen worden. Voorts had iedereen het recht om bij ontrouw der voogden hen aan te klagen, zoowel bij hunne bloedverwanten als medevoogden, en kon vervolgens de ontrouwe voogd door het gerecht worden afgezet.

In het Wetboek Napoleon, ingericht voor het koninkrijk Holland ¹⁾ treffen wij de eerste sporen van bepaalde *toeziende voogden* aan; daar toch werden de voogden verdeeld in besturende en toeziende voogden; beiden werden of bij testament of door de weeskamer, zoo die aanwezig was en niet was uitgesloten, of anders door het gerecht benoemd.

De werkring van den toezienenden voogd bestond

1) Artt. 309—322.

hoofdzakelijk in het waarnemen van de belangen der minderjarigen in alle zoodanige zaken, waarin het eigenbelang van den voogd met dat der minderjarigen in strijd was. Hij is verplicht tegenwoordig te zijn bij het maken van den inventaris en moet toezien, dat alles naar behooren daarop gebracht wordt; ook moet hij den besturenden voogd in alle »bedenkelijke» zaken met zijn goeden raad bijstaan en behulpzaam zijn; in één woord, hij moet bestendig toezicht houden, dat de persoon van den minderjarige behoorlijk opgevoed en zijne goederen wél bestuurd worden, terwijl hij bevoegd is om van tijd tot tijd, minstens eenmaal 'sjaars, van den besturenden voogd opening van zaken te vorderen. Bevindt hij, dat de zaken niet goed gaan, dan moet hij tot herstel daarvan medewerken, en des noods aan de weeskamer of het gerecht daarvan kennis geven en nieuwe voogdijvoorziening verzoeken. Ten slotte was nog aan den toezienden voogd opgedragen bij het openvallen der voogdij voor de benoeming van nieuwe voogden te zorgen, zonder dat hij zelf als plaatsvervanger van den voogd inmiddels kon optreden.

Ook in den *Code Napoleon* ¹⁾ vindt men melding

1) Art. 450 en vlgg.

gemaakt van den toezienden voogd (subrogé tuteur) door den familieraad te benoemen. Zijne verplichtingen zijn in dat wetboek evenwel weinig omschreven; in algemeene termen wordt hem de taak opgedragen om de belangen der minderjarigen te behartigen, daar, waar die in strijd mochten zijn met die van den voogd. Zelfs kon de toeziende voogd den voogd niet van rechtswege vervangen, wanneer de voogdij opengevallen of door afwezigheid van den voogd verlaten was; alleen moest hij dan zorg dragen dat er een nieuwe voogd werd aangesteld.

De naam »subrogé tuteur” is dus in strijd met de eigene woorden van de wetsbepaling, welke hem verbiedt de plaats van den voogd in te nemen.

Ten slotte nog het oog geslagen op het *Ontwerp* van het Burgerlijk Wetboek voor het Koninkrijk der Nederlanden van het *jaar* 1820. ¹⁾ In dit ontwerp werd de oppervoogdij over de minderjarigen toegekend aan de plaatselijke besturen, die echter hunnerzijds, volgens eene instructie, door den Koning goed te keuren, die taak wederom konden overdragen aan de bijzondere weeskamers. Deze oppervoogdij bestond in het aanstellen van voogden en in

1) Artt. 590 en 591.

het houden van toezicht over hunne handelingen; voorts in het tot hun plicht brengen van de nalatigen, in het weren van onbevoegden en ontrouwen uit de voogdij.

Na deze korte geschiedkundige herinnering gaan wij in een volgend Hoofdstuk over tot de behandeling van ons eigenlijk onderwerp, betreffende »den toezienenden voogd volgens ons hedendaagsch Nederlandsch recht.”

DE BENOEMING.

»In elke voogdij,» zegt art. 422 B. W., »met uitzondering van degene, waarover bij het vorige artikel wordt gehandeld, zal een toeziende voogd door den kantonregter worden benoemd, op de wijze als bij de vijfde afdeeling van dezen titel is voorgeschreven.»

De persoon derhalve, aan wien de kantonrechter de moeilijke taak opdraagt om er voor te zorgen, dat de voogd aan zijne verplichtingen voldoet, heet *toeziende voogd*. Is deze benaming juist? Volgens art. 427 B. W. bestaan de verplichtingen van den t. v.¹⁾ in het waarnemen van de belangen van den

1) Gemakshalve zal ik de woorden „toeziende voogd”, die natuurlijk herhaaldelijk in dit proefschrift moeten worden gebruikt, door de letters t. v. aanduiden.

minderjarige, wanneer deze met die van den voogd in tweestrijd zijn. Dit is dus blijkbaar zijne hoofdverplichting, en men zou daarom geneigd zijn de voorkeur te geven aan den naam, dien de Franschen aan dezen voogd (*tuteur subrogé*) hebben gegeven en hem juister *plaatsvervangend voogd* kunnen noemen.

Men moet evenwel in het oog houden, dat het toezicht, hetwelk door dezen voogd op de handelingen en het beheer van den voogd wordt uitgeoefend een integreerend deel van zijne verplichtingen uitmaakt. Immers het nazien der tweejaarlijksche summierre rekening en verantwoording, het zich doen vertoonen der effecten en bescheiden, den minderjarige toebehoorende, het doen bewerkstelligen van de overschrijving op het Grootboek van certificaten der nationale schuld, wanneer die zich mochten bevinden onder de goederen den minderjarige toebehoorende en eindelijk, de verplichting om er voor te zorgen, dat de voogd aan zijne verplichting om hypotheek te stellen voldoet, dit alles kan niet anders dan toezien worden genoemd. Houdt men daarbij in het oog, dat deze voogd drie verschillende soorten van werkzaamheden heeft te vervullen: 1°. dat hij de belangen van den minderjarige tegenover den voogd moet waarnemen, 2°. dat hij belast is met het toezicht op de handelingen en het beheer van

den voogd en 3°. dat hij verplicht is om, wanneer de voogdij is opengevallen, of door de afwezigheid van den voogd is verlaten, alle zoodanige daden van voogdij te verrichten, die geen uitstel kunnen lijden, waardoor hij dus in plaats van den voogd optreedt, dan zal men moeten toegeven, dat het hoogst moeielijk is om eene benaming uit te denken, waardoor de verplichtingen, aan dezen voogd opgelegd, juist worden omschreven en kan men derhalve, aangezien het uitoefenen van toezicht op de handelingen van den voogd, zoo al niet de voornaamste, dan toch in ieder geval een van de gewichtigste redenen is, waarom deze voogdij tot stand kwam, mijns inziens wel vrede hebben met den naam door onzen wetgever aan dezen voogd gegeven, die, hoewel niet volledig, toch geenszins onjuist is en waardoor in ieder geval eene van de belangrijkste verplichtingen aan dezen voogd opgelegd, wordt omschreven.

De t. v. wordt benoemd door den kantonrechter. Behalve het geval, vermeld in art. 403 B. W., waarin de curator ventris ipso jure t. v. wordt over het kind, wanneer dit levend ter wereld komt, 1)

1) Art. 403, al. 3. luidt: Wanneer het kind levend ter wereld komt, wordt die curator van regtswege deszelfs toezien-
ziende voogd.

bestaat er geene toeziende voogdij van rechtswege en staat het den eerststervende der ouders niet vrij om bij uitersten wil of andere authentieke akte in de toeziende voogdij over hunne minderjarige kinderen te voorzien.

Volgens Mr. de Pinto is dit zeer juist. »De geheele instelling,» zegt hij, »zou haar doel missen, indien hetzij de eerststervende, hetzij de langstlevende ¹⁾ der ouders, den toezienden voogd kon benoemen, en zodoende, deze gewichtige bediening, hetzij uit eene slecht geplaatste toegeeflijkheid, hetzij om andere redenen, aan ongeschikte personen toevertrouwen.» ²⁾ Op nagenoeg dezelfde gronden verklaarde ook de Regeering, toen deze materie in de Kamer werd behandeld, dat het niet wenschelijk was om den eerststervende der ouders die bevoegdheid te verleenen. Toen de eerste Afdeeling de wenschelijkheid daarvan

1) Hier vergist de geleerde schrijver zich waarschijnlijk. Immers, wanneer een der ouders is overleden, moet de overblijvende, die van rechtswege de voogdij uitoefent, den t. v. doen benoemen. Bij het overlijden van den langstlevende moet er dus altijd een t. v. zijn, en er kan derhalve alleen sprake zijn om aan den eerststervende der ouders de bevoegdheid te geven een t. v. te benoemen.

2) Handleiding tot het B. W., deel II. pag. 188.

betoogde, verklaarde de Regeering, dat zij daarin groot bezwaar had, en wel omdat, zoo lezen wij bij Voorduin, het stelsel der toeziende voogdij voornamelijk hierop is gegrond, om bij gemis van weeskamers een toezicht of contrôle te scheppen, ten einde op de bemoeienissen van den voogd een wakend oog te houden. Wanneer men nu die keuze aan den eerststervende overlaat, loopt men gevaar de belangen der onmondigen te benadeelen in het geval, dat die eerststervende, hetzij uit toegeeflijkheid voor den overblijvende, een zwak of min geschikt persoon daartoe benoemt, of wel, door min kiesche drijfveeren bewogen, zijne keuze op iemand vestigt, die den overblijvende onaangenaam is. 1)

Van deze beide argumenten, door de Regeering gebruikt, komt mij het eerste gezocht en het tweede onjuist voor. Immers, onderstellen wij de mogelijkheid, dat door den eerststervende der ouders een persoon tot t. v. werd benoemd, die den langstlevende onaangenaam was, dan volgt daaruit geenszins, dat de belangen van den minderjarige daardoor zouden worden benadeeld. Wanneer er toch tusschen voogd en t. v. geene harmonie bestaat, dan zal daarvan

1) Voorduin, deel III. pag. 85.

waarschijnlijk een scherp toezicht van den t. v. op de handelingen van den voogd het gevolg zijn, en men kan niet beweren, dat zulk een toezicht in het nadeel van den minderjarige zal zijn. Maar bovendien mag men inderdaad onderstellen en als afdoende reden om den eerststervende der ouders het recht om een t. v. te doen benoemen, aannemen, dat de eerststervende iemand zou benoemen, die den langstlevende onaangenaam is? Het is mijns inziens nauwelijks te onderstellen, dat b. v. de man deze gelegenheid zou aangrijpen om zijne echtgenoot ook nog na zijn dood te hinderen, en men kan met recht eene andere en betere beschouwing omtrent het huwelijksgeeluk in ons land voorstaan dan door de Regeering blijkbaar werd ondersteld. Zulk een geval zou toch altijd eene uitzondering blijven en men mag geen principe verwerpen alleen omdat dit bij hooge uitzondering minder gewenscht en dan nog niet eens volstrekt nadeelig kan worden geacht. ¹⁾ Ik meen, dat het zeer wenschelijk zou zijn den eerststervende der ouders het recht te geven, dat de wetgever hem heeft onthouden, en dat wel om de

1) Zie Mr. Diephuis: „het Nederl. burgerl. regt”, deel II.
§ 756. pag. 298.

volgende redenen. Op den voorgrond staat dat niemand natuurlijk meer belang kan stellen in het toekomstig geluk der minderjarigen dan hun vader en moeder, en het spreekt van zelf, dat de ouders er ook het meeste belang in stellen, dat de goederen, die zij zullen nalaten niet alleen na hun overlijden aan hunne minderjarige kinderen toebe-deeld, maar ook bij meerderjarigheid worden uit-gekeerd. Om dit doel te bereiken, is het natuurlijk wenschelijk, dat niet alleen de voogdij maar ook de toeziende voogdij aan de meest geschikte per-sonen wordt toevertrouwd, en nu spreekt het van zelf, dat de ouders de nabestaanden hunner kin-deren beter kennen, dan die familieleden elkander onderling of de kantonrechter hen kent. Daaren-boven is het wenschelijk te letten op de persoon-lijkheid van hem of haar, die de voogdij uitoefe-nen zal, en tot t. v. iemand te kiezen, die met het oog op het karakter van den voogd de meest geschikte kan worden geacht. Een dergelijke keuze kan alleen door den eerststervende der ouders worden gedaan. Heeft de vrouw b. v. tijdens haar leven de ondervinding opgedaan, dat haar man een uitmun-tend echtgenoot is geweest, die ook na haar dood een goed voogd over hare kinderen zal zijn, dan kan zij onder de familieleden iemand tot t. v. aan-

wijzen, van wien zij weet, dat hij het den voogd niet noodeloos lastig zal maken, terwijl, wanneer zij de ervaring mocht hebben opgedaan, dat haar echtgenoot een zwak en meêgaand karakter heeft, door haar een persoon tot t. v. kan worden benoemd, die krachtig en doortastend den voogd tot steun kan zijn en de belangen der minderjarigen naar behooren zal waarnemen. Het komt mij voor, dat men wel degelijk deze omstandigheden in aanmerking moet nemen bij de benoeming van een t. v., en het spreekt van zelf, dat dit alles moet vervallen, wanneer men die benoeming aan den kantonrechter opdraagt. In den regel zal deze, die noch den voogd noch de familieleden kent, dengene tot t. v. benoemen, die door de meerderheid der familieleden daartoe wordt aangewezen. Feitelijk wordt de t. v. dus door de meerderheid der voor den kantonrechter compareerende familieleden benoemd, en het is mijns inziens aan bedenking onderhevig, of de familieraad wel altijd den meest geschikte onder hen voor de betrekking van t. v. zal aanwijzen. Vergeten wij niet, dat met het oog op de aansprakelijkheid, den t. v. door de wet opgelegd, deze betrekking door niemand wordt verlangd en dat het den leden van den familieraad meer te doen is om zelf niet benoemd te worden, dan den meest geschikte onder hen te doen be-

noemen. ¹⁾ Voeg daarbij, dat zij elkander dikwijls niet dan oppervlakkig zullen kennen, want het gebeurt menigmaal, dat de familieleden onderling slechts weinig omgang met elkander hebben. Men zal dus met recht mogen betwijfelen, of deze wijze van benoeming beter is, dan den eerststervende der ouders de bevoegdheid te verleen en om zelf een t. v. te benoemen. Tegenover de mogelijkheid, door de Regeering gevreesd, dat de eerststervende der ouders iemand tot t. v. zou benoemen, die minder geschikt moet worden geacht, staat, naar mijne meening, de zekerheid dat de kantonrechter, hoewel volkomen te goeder trouw, echter door zijne onbekendheid en met den voogd en met de voor hem verschijnende familieleden, dikwijls iemand zal benoemen, die later zal blijken geheel ongeschikt te zijn. Alleen de vader of moeder heeft, dunkt mij,

1) In de vergadering der Juristen-vereeniging, gehouden in 1880, sprak de heer van Wulfften Palthe, kantonrechter, als zijn gevoelen uit, dat de belangstelling der familieleden in voogdij-zaken niet bijzonder groot is, maar integendeel te wenschen overlaat. „Ik acht mij verplicht, te bevestigen, wat „hier gezegd is,” sprak hij, „de belangstelling der familie „voor de minderjarigen laat in den regel *zeer* veel te wenschen over, en zelfs zit niet altijd onpartijdigheid voor.” Zie Handelingen der Nederl. Juristen-Vereeniging deel II. pag 25.

de noodige waarborgen om eene juiste keuze te doen, en wanneer men niet geaarzeld heeft om den langstlevende der ouders het recht toe te kennen om een voogd over zijne minderjarige kinderen te benoemen, dan zijn de door de Regeering aangevoerde gronden niet voldoende om den eerststervende het recht te ontzeggen om in de toeziende voogdij te voorzien. Desnoods had men kunnen bepalen, dat die keuze door den kantonrechter, na verhoor van de nabestaanden der minderjarigen, moet worden bekrachtigd. Laat men de bevoegdheid om een t. v. te benoemen aan de ouders, waarschijnlijk zullen zij er dan alleen gebruik van maken, wanneer zij een daartoe geschikt persoon op het oog hebben en, waar dit niet het geval is, den kantonrechter de keuze overlaten.

De t. v. wordt benoemd door den kantonrechter, na verhoor van de naaste familieleden van den minderjarige, die volgens art. 388 B. W. ten getale van vier zullen worden opgeroepen en zooveel mogelijk uit beide liniën moeten worden gekozen. In het Fransche recht is de wijze van benoeming eenigszints anders geregeld dan bij ons. Volgens den C. C. benoemt niet de kantonrechter maar de familieraad, door den kantonrechter voorgezeten, die slechts eene raadgevende, en voor het geval dat de stemmen

staken, eene beslissende stem heeft. Niet vier, maar zes familieleden zullen worden opgeroepen, terwijl de t. v., volgens art. 423 C. C., sera pris, hors le cas de frères germains, dans celle des deux lignes, à laquelle le tuteur n'appartiendra point.

Of de t. v. rechtstreeks door den kantonrechter wordt benoemd, of dat door de meerderheid der familieleden in de toeziende voogdij wordt voorzien, maakt mijns inziens niet veel onderscheid. In den regel zal de kantonrechter zich bij het gevoelen, door de meerderheid der familieleden uitgedrukt, neêrleggen en hem tot t. v. benoemen, die door de meerderheid der nabestaanden wordt aangewezen. Het verschil bestaat grootendeels hierin, dat het Fransche recht de benoeming van den t. v. als eene familieaangelegenheid ook aan de familie wil overlaten en slechts den kantonrechter in zooverre in deze zaak wil betrekken, als noodig is om voldoende waarborgen te hebben, dat die benoeming werkelijk geschiedt en zóó geschiedt als volgens de wetsbepalingen is voorgeschreven, b. v. dat de familieraad zal zijn samengesteld, zooals het behoort, dat geen t. v. wordt gekozen uit de linie, waartoe ook de voogd behoort, enz. Onze wetgever, die geen bezwaar heeft gezien om de benoeming geheel aan den kantonrechter over te laten, maar toch het hooren van de naaste

familieleden heeft voorgeschreven, heeft de wijze van benoeming feitelijk niet veranderd, omdat, zooals wij reeds zeiden, de kantonrechter in den regel met de meerderheid der familieleden zal meêgaan, maar hij heeft ook hierin weer doen uitkomen, dat hij het minder nauw neemt met de rechten der familie, ofschoon hij hare verplichtingen wel degelijk in het oog houdt. In tegenoverstelling met het Fransche recht hebben wij geen voorschrift, waarbij wordt bepaald, dat de t. v. steeds moet worden gekozen uit die linie, waartoe de voogd niet behoort. Blijkbaar heeft de Fransche wetgever gemeend, dat er beter contrôle op het beheer van den voogd zal zijn, wanneer er geene al te nauwe familierelatie tusschen voogd en t. v. bestaat, en het verdient opmerking, dat de Regeering zich meermalen heeft uitgelaten, alsof eene bepaling, als die van het Fransche recht, ook bij ons bestond. 1) Inderdaad zal de kantonrechter wel doen en er ook in den regel op letten, dat hij niet juist hem tot t. v. benoemt, die in nauwe verwant-

1) Zie Voorduin, deel III. pag. 85, waar wij lezen: „Tot „betere bereiking van dit doel (contrôle op het beheer van „den voogd) wordt de t. v. steeds gekozen uit de linie, „waartoe de voogd niet behoort.” Hetzelfde lezen wij op pag. 176 van deel II.

schap met den voogd staat, maar in ieder geval is de kantonrechter volkomen vrij in zijne keuze, en dat hij daarin minder beperkt is, levert zeker dit voordeel op, dat hij meer zal kunnen letten op de in een t. v. wenschelijke eigenschappen ¹⁾ en daardoor ook minder schroomvallig zal zijn om, wanneer hem dit wenschelijk mocht voorkomen, den zoon aan den vader of de moeder, die van rechtswege de voogdij uitoefent, tot t. v. toe te voegen. Misschien ware het wenschelijk, dat in ons recht eene bepaling werd opgenomen, waarbij den kantonrechter werd aanbevolen bij voorkeur den t. v. te kiezen uit die linie, waartoe de voogd niet behoort, zonder hem evenwel in zijne keuze volstrekt te beperken.

Zooals wij zeiden, schrijft de C. C. voor, dat de t. v. wordt benoemd door een familieraad, bestaande uit zes leden. Volgens ons recht zal de kantonrechter er slechts vier behoeven te hooren. Naar het mij voorkomt, is dit genoeg. Slechts de naaste familieleden kunnen gevoegelijk een familieraad formeeren. Neemt men het getal leden van dien raad te groot, dan heeft men het gevaar, dat er personen zitting zullen nemen, die onbekend zijn met de naaste nabestaanden en

1) Zie Mr. Greeve, van der Kemp's ontwikkeling van het recht betreffende de Kantongerechten § 122, pag. 421.

derhalve hun stem niet genoeg kunnen motiveeren om het wenschelijk te maken, dat zij worden gehoord.

Bij ons zal de kantonrechter derhalve slechts vier familieleden moeten oproepen; alleen meen ik, dat hij, wanneer door hem tegelijkertijd in de voogdij en toeziende voogdij over een minderjarige moet worden voorzien, niet vier maar vijf familieleden moet doen oproepen. Immers, ofschoon wij geen artikel in ons B. W. hebben als art. 423 C. C., waar wij lezen: *en aucun cas le tuteur ne votera pour la nomination du subrogé tuteur*, zal men toch bezwaarlijk kunnen aannemen, dat het volgens ons recht den voogd wel zou vrijstaan om zijne stem uittebrengen omtrent den persoon, wiens plicht het is toe te zien op het beheer van den voogd. Dit is, dunkt mij, in strijd met het stelsel der toeziende voogdij. Terwijl nu in den regel de voogd wel zal worden gekozen uit de voor den kantonrechter compareerende familieleden, en deze na zijne benoeming niet meer op de keuze van een t. v. kan worden gehoord, moet de kantonrechter, daar hij den t. v. niet kan benoemen, niet na drie maar na vier familieleden omtrent die keuze te hebben geraadpleegd, er voor zorgen, dat er een ander familielid in plaats van den benoemden voogd worde opgeroepen. Vol-

gens art. 424 B. W. 1) zal, wanneer de voogdij door den kantonrechter wordt opgedragen, de benoeming van den t. v. onmiddellijk na die van den voogd plaats hebben en bij eene en dezelfde akte geschieden. De kantonrechter mag dus de benoeming van den t. v. na die van den voogd niet uitstellen, en behoort te zorgen, dat de familieraad ook voor de benoeming van den t. v. voltallig zij, en dit kan hij slechts doen, door vijf in plaats van vier familieleden te laten oproepen

De wet schrijft voor, dat de naaste familieleden door den kantonrechter moeten worden geraadpleegd. Wanneer nu later blijkt, dat niet de naaste maar andere, die den minderjarige in een verderen graad bestaan, zijn opgeroepen en gehoord, zal dan op dien grond de benoeming van den t. v. nietig kunnen worden verklaard? Beantwoordt men deze vraag bevestigend, dan komt men in allerlei moeilijkheden,

1) Ter loops zij hier gezegd, dat dit artikel niet uitmunt door eene nauwkeurige redactie. Wanneer toch de langstlevende der ouders, die de voogdij over zijne minderjarige kinderen uitoefende, is overleden, dan zal de t. v. een' voogd benoemen, maar er is geene noodzakelijkheid, dat de kantonrechter in een dergelijk geval een' anderen t. v. benoemt dan den bestaande.

want het is zeer de vraag of in iedere voogdij, vooral wanneer de minderjarige slechts bloedverwanten in een ver verwijderden graad heeft, juist de naaste onder hen zullen worden opgeroepen, en is men daarentegen van meening, dat eene dergelijke informaliteit geene nietigheid van benoeming kan veroorzaken, dan geeft men den voogd, die voor de benoeming van den t. v. moet zorgen en op wiens inlichtingen omtrent de familiebetrekkingen van den minderjarige de kantonrechter wel moet afgaan, de gelegenheid om dengene uit den familieraad te houden, wien hij daarin liever geen zitting ziet nemen. Er bestaat dan ook verschil van meening omtrent deze quaestie, waarvan de wetgever blijkbaar niet heeft gedacht, dat zij zou kunnen voorkomen. Mr. Opzoomer meent, dat in ieder geval aan de bloedverwanten, die niet gehoord zijn en gehoord hadden moeten worden, het recht van appèl toekomt, omdat zij dat recht, wanneer zij gehoord waren, hadden gehad, en hun dit niet kan worden ontnomen, omdat hunne oproeping verzuimd is. 1) Hiertegen kan echter worden aangevoerd, dat uit de bewoordingen van verschillende artikelen blijkt, dat de wetgever het hooger beroep in voogdijzaken uitsluitend aan die familie-

1) Aanteekeningen I, art. 388.

leden schijnt te hebben willen toekennen, die door den kantonrechter zijn gehoord. Zoo wordt in art. 415 gezegd, dat de kantonrechter, wanneer zijne keuze op een ander persoon valt dan door de meerderheid is opgegeven, verplicht is, op vordering van een der tegenwoordig zijnde bloedverwanten, het proces-verbaal der benoeming aan de Arrondissements-Rechtbank in te zenden, terwijl in art. 393 wordt gezegd, dat het hooger beroep vrijstaat aan die bloedverwanten, die tot het uiten van hun gevoelen gehoord zijn. ¹⁾ Nu is het niet onmogelijk, dat de wetgever in deze artikelen het recht van hooger beroep juist aan die bloedverwanten toekent, die door hun verschijnen van hunne belangstelling voor den minderjarige doen blijken en met opzet aan hen, die, ofschoon opgeroepen, niet zijn opgekomen, die bevoegdheid ontzegt, zoodat daardoor niets wordt beslist omtrent de vraag, of bloedverwanten, die den minderjarige nader bestaan dan de gehoorde, al dan niet het recht van hooger beroep in voogdijzaken hebben.

Dit is zeker, dat de wet niet uitdrukkelijk voorschrijft, dat eene benoeming tot t. v., waarbij eene dergelijke informaliteit is begaan, nietig is, en daarom

1) Zie Kist, de Kantonrechter, enz. pag. 18.

zou ik geneigd zijn aan te nemen, dat ook dan, wanneer niet juist de naaste bloedverwanten zijn gehoord, de benoeming tot t. v. volkomen geldig zal zijn. 1) Dat de naaste bloedverwanten moedwillig worden voorbijgegaan, zal, ofschoon ik de mogelijkheid daarvan gaarne toegeef, toch uitzondering blijven, terwijl daarentegen, wanneer de benoeming van den t. v. in dat geval nietig is, of wanneer de nietgehoorden den minderjarige nader dan de gehoorde bestaande bloedverwanten van die benoeming in hooger beroep kunnen komen, daaruit tal van moeielijkheden kunnen ontstaan.

De voogden, behalve natuurlijk de regenten van gestichten, zijn verplicht een t. v. te doen benoemen en zij moeten dit doen, alvorens de voogdij te aanvaarden (art. 423). Deze laatste bepaling is zeer zeker onjuist. Immers, men kan aannemen dat, voor den voogd door den kantonrechter benoemd, het tijdstip, waarop hij de voogdij aanvaardt, is aangebroken, zoodra hij benoemd is, maar het is niet wel mogelijk, dat hij, die van rechtswege de voogdij uitoefent, die op een ander oogenblik aanvaardt, dan dat, waarop de eerststervende der ouders is overleden, en vóór dien tijd kan hij natuurlijk

1) Zie Diephuis, deel II § 631, pag. 243.

geen t. v. doen benoemen. Wanneer de vader of moeder van rechtswege de voogdij uitoefent, dan moeten zij terstond de rechten, uit de voogdij voortvloeiende, kunnen uitoefenen, hetgeen soms noodzakelijk kan zijn; en nu zou men uit de bewoordingen van art. 423 kunnen opmaken, dat de voogdij onbestaanbaar is, alvorens er een t. v. is benoemd. Dit kan de bedoeling van den wetgever niet geweest zijn en is het ook niet geweest, want toen eene der afdeelingen, naar aanleiding van art. 419, vroeg, of het, met het oog op de moeielijkheid, die er dikwijls voor den voogd zou bestaan om op den dag, waarop hij van zijne benoeming kennis draagt, de voogdij te aanvaarden, niet wenschelijk was aan de eerste alinea van dit artikel toe te voegen de woorden: »of op »dien dag, tegen welken hij bij de beteekening van »zijne benoeming tot het doen van den eed is op- »geroepen,” antwoordde de Regeering, dat zij die bijvoeging gevaarlijk achtte, omdat alsdan de voogdij in dien tusschentijd zonder beheer zou zijn. Zoodra de beteekening heeft plaats gehad, begint de verantwoordelijkheid van den voogd. ¹⁾

Wanneer derhalve de voogd, op welke wijze dan ook benoemd, weet, dat hij voogd is, zijn zijne

1) Zie Voorduin, deel III pag. 80.

handelingen door hem als zoodanig verricht, volkomen geldig, ook vóór dat hij een t. v. heeft doen benoemen en kan hij dus niet gezegd worden eerst dan de voogdij te aanvaarden, wanneer er een t. v. is benoemd.

Trouwens men moet het met die woorden, »alvorens te aanvaarden,” niet al te nauw nemen, want volgens art. 419 zal de voogd de voogdij moeten aanvaarden op den dag, waarop de benoeming aan hem zal zijn beteekend, terwijl de volgende alinea hem de verplichting oplegt om vóór het aanvaarden der voogdij, in handen van den kantonrechter den eed af te leggen. Het spreekt van zelf, dat dit voorschrift in den regel onmogelijk zal zijn uit te voeren; vooral in ons land, waarin men dikwijls eene reis moet maken om den kantonrechter te bereiken, zal het tot de zeldzaamheden behooren, dat de voogd op denzelfden dag, waarop hij van zijne benoeming kennis draagt, den eed aflegt, hetgeen toch zou moeten, wanneer men de woorden »vóór het aanvaarden” in letterlijken zin opvat. Ik houd het er voor, dat de wetgever in art. 423 bedoelt, dat de voogden, die daartoe zijn verplicht, ten spoedigste voor de benoeming van een t. v. moeten zorg dragen, maar niet, dat de voogd, voordat die benoeming is geschied, geene daden van voogdij

zou mogen verrichten. ¹⁾ Eene wijziging in de redactie van dit artikel en van art. 419 ware zeker wenschelijk.

De langstlevende der ouders, die de voogdij uitoefent en de door den langstlevende benoemde voogd, zijn verplicht een' t. v. te doen benoemen. Volgt hier nu uit, dat niemand anders bevoegd is dit te doen? Mogen de bloedverwanten van den minderjarige die benoeming niet uitlokken, en mag de kantonrechter daartoe niet ambtshalve overgaan? Hoe vreemd het ook schijnen moge, heeft men inderdaad beweerd, dat slechts de voogd de benoeming van een t. v. kan provoceeren. Er bestaat toch een vonnis van de Rechtbank te Breda, waarin wordt beslist, dat alleen den voogd die bevoegdheid toekomt. De overwegingen van dit vonnis luiden als volgt:

Overwegende, dat bij art. 422 B. W. is bepaald, dat in elke voogdij door den kantonrechter een t. v. zal benoemd worden, doch dat deze bepaling slechts als een algemeen voorschrift is te beschouwen, hetwelk onbeslist laat ter welker gelegenheid en ten wiens verzoeken die benoeming zal plaats hebben.

¹⁾ Zie in dien geest ook Mr. Greeve, § 122, pag. 420, Mr. Diephuis, deel II § 761, pag. 301.

Overwegende, dat toch bij de onmiddellijk daarop volgende artikelen is vastgesteld, dat de wettige en testamentaire voogden, alvorens hunne functiën te aanvaarden, de benoeming van een t. v. zullen provoceeren en bij gebreke van dien kunnen worden ontzet, terwijl de kantonrechter, in het geval dat de voogdij door hem wordt opgedragen, onmiddellijk en bij eene en dezelfde acte in de benoeming van een t. v. moet voorzien.

Overwegende, dat hieruit resulteert, dat de sanctie van het algemeen voorschrift in het eerste geval in de verplichting van den voogd en de bedreiging, dat hij daarin te kort komende, kan worden ontzet, is gelegen, en dat de wetgever alzoo niet heeft gewild, dat de kantonrechter in dat geval ambts-halve tot de benoeming van een t. v. zal overgaan.

Overwegende, dat dit systema met de kieschheid, welke de wet bij wettige of testamentaire voogden wil hebben in acht genomen, in overeenstemming is, ¹⁾ enz. enz.

Deze beslissing komt dus hierop neêr, dat, aangezien wettige en testamentaire voogden verplicht zijn een t. v. te doen benoemen en bij verzuim uit de voogdij kunnen worden ontzet, derhalve de be-

1) Weekblad v. h. Recht N°. 530.

noeming van een t. v. niet door een ander kan worden geprovoceerd. Maar wanneer de wetgever aan bepaalde personen eene verplichting oplegt om iets te doen, volgt dan daaruit alleen, dat geen ander bekwaam is om datzelfde te verrichten? Kan men dan niet evengoed beweren, dat, waar de wet in bepaalde gevallen personen aanwijst, die den voogd moeten doen benoemen (zooals b. v. in artt. 404 en 431), ook die personen alleen gerechtigd zijn om in de voogdij te doen voorzien. Naar ik meen, zonder twijfel. Het komt mij voor, dat deze zaak aldus moet worden beschouwd. In art. 422 wijst de wetgever den persoon aan, die benoemt en tevens de wijze, waarop die benoeming zal moeten geschieden; in het volgende artikel worden de personen aangewezen, die verplicht zijn om die benoeming te doen plaats hebben, maar die verplichting is hun uitsluitend opgelegd, opdat de grootst mogelijke zekerheid zal worden verkregen, dat de benoeming van een t. v. zal plaats hebben, niet om daardoor aan te wijzen, wie alleen bevoegd zijn voor die benoeming te zorgen. Had de wetgever werkelijk gewild, dat alleen de voogd die bevoegdheid zou hebben, dan was art. 422 B. W. waarschijnlijk anders geredigeerd, en zou er staan: in elke voogdij zal, *op verzoek van den voogd*, een t. v. door den kantonrechter

worden benoemd. Voorts is het mij niet duidelijk, waarom in verband met art. 422, waarin gezegd wordt, dat de benoeming van den t. v. zal geschieden op de wijze als bij de zesde afdeeling is bepaald, art. 417 niet van toepassing is, waarin de personen worden genoemd, die den voogd kunnen doen benoemen, en waarin den kantonrechter het recht wordt toegekend om ambtshalve in de voogdij te voorzien. Terecht zegt Mr. Diephuis dan ook, dat men waarschijnlijk nimmer zou getwijfeld hebben aan het recht van den kantonrechter om ambtshalve een t. v. te benoemen, wanneer art. 423 niet bestond. ¹⁾ In dien geest bestaat er dan ook een vonnis van de Rechtbank te 's Hertogenbosch, waarbij werd uitgemaakt, dat de kantonrechter wel degelijk bevoegd is om ambtshalve een t. v. te benoemen, en de Rechtbank een bewindvoerder aanstelde, om den t. v., die weigerde zijne benoeming te aanvaarden, omdat zijne benoeming niet door den voogd geprovoceerd, maar ambtshalve door den kantonrechter was geschied, te vervangen. ²⁾ De

Vae

1) Mr. Diephuis, deel II § 760, pag. 300.

2) Weekblad v. h. Recht N°. 544. Zie verder N°. 550, 563 en 583 van hetzelfde tijdschrift, waarin deze quaestie breedvoerig wordt behandeld.

juistheid van het vonnis dezer Rechtbank wordt dan ook voor ons boven allen twijfel verheven, wanneer wij letten op de volgende omstandigheid. Ontzegt men den kantonrechter in deze de bevoegdheid om ambtshalve den t. v. te benoemen, dan spreekt het van zelf, dat ook de bloedverwanten geen recht hebben die benoeming uit te lokken. Nu is een van de redenen, waarom de voogd kan worden afgezet, deze, dat hij verzuimt een t. v. te doen benoemen (art. 423).

Volgens art. 438 B. W. is de Rechtbank, alvorens uitspraak te doen op een verzoek tot afzetting van den voogd, in alle gevallen verplicht den t. v. te hooren. Kent men nu den voogd alleen de bevoegdheid toe om een t. v. te benoemen, dan is zijne afzetting, wanneer hij verzuimt een t. v. te doen benoemen, onmogelijk; want noch de kantonrechter, noch de bloedverwanten mogen in de toeziende voogdij voorzien of doen voorzien en op hare beurt mag de Rechtbank den voogd niet afzetten zonder den t. v. te hebben gehoord. Hieruit blijkt duidelijk de juistheid mijner meening. Mr. Kist heeft dan volkomen gelijk, wanneer hij zegt, dat de kantonrechter niet alleen ambtshalve den t. v. mag, maar zelfs moet benoemen. ¹⁾

1) Mr. Kist, de Kantonrechter, enz. pag. 45.

In iedere voogdij is slechts één voogd, zegt de wet: zal er in iedere voogdij ook maar één toeziende voogd zijn? Volgens Mr. de Pinto moeten er in het geval van art. 418 B. W. zooveel t. v. benoemd worden als er bewindvoerders zijn, »omdat,» zoo schrijft hij, »ieder hunner eene afzonderlijke voogdij »uitoefent.» Wel is waar zegt de wet dit niet uitdrukkelijk, evenmin als de C. N., »maar het spreekt »van zelf, de bewindvoerder oefent eene voogdij uit, »en er is geene reden denkbaar, waarom hij van »alle contrôle zou bevrijd zijn. De voogd is voor »de verrichtingen van den bewindvoerder niet aansprakelijk, art. 418; zijne voogdij strekt zich dus »niet uit over de goederen in de koloniën; met »andere woorden, de bewindvoerder voert daarover »een afzonderlijk beheer of voogdij.» ¹⁾ Blijkbaar stelt Mr. de Pinto de woorden beheer en voogdij volkomen gelijk en dit is onjuist. Immers hij, die in de voogdij eenig beheer uitoefent, is daarom nog geen voogd. Over den persoon van den minderjarige heeft hij niets te zeggen, en in al die gevallen, waarin de voogd moet worden gehoord, toestemming moet geven, enz. is er geen sprake van, dat de bewindvoerder ook iets heeft te zeggen. Hij is enkel

1) Mr. de Pinto, deel II § 265.

en alleen een met het beheer van eenige aan den minderjarige toebehoorende goederen belast persoon; zijne functiën zijn die van rentmeester en hij is aan den voogd verantwoording schuldig van zijn beheer. Bovendien de wet zwijgt hieromtrent, en het is wel wat kras om te beweren, dat zij hier het stilzwijgen bewaart, omdat het van zelf spreekt, dat er in het geval van art. 418 zooveel toeziende voogden moeten worden benoemd als er bewindvoerders zijn. Neen, de wet zegt in elke voogdij is een t. v., de bewindvoerder staat niet gelijk met den voogd en derhalve kan hem geen t. v. worden toegevoegd. Ook hierin stemmen wij volkomen overeen met Mr. Diephuis, wanneer hij zegt: ook in het geval van art. 418 komt maar één t. v. te pas en moet niet ook aan iederen bewindvoerder een t. v. worden toegevoegd. Al acht men dit wenschelijk, de wet heeft het niet voorgeschreven en geeft daartoe zelfs geene aanleiding; zij stelt een bewindvoerder niet eens met een voogd gelijk en doet althans niet aan zoovele voogdijen denken als er bewindvoerders zijn, maar slechts aan ééne voogdij, waarin nevens den voogd bewindvoerders werkzaam zijn. ¹⁾

Alvorens zijne werkzaamheden aan te vangen, zegt

1)° Mr. Diephuis, deel II § 755, pag. 298.

art. 426, zal de t. v. den eed moeten afleggen. Voor-
 dat hij aan deze formaliteit heeft voldaan, zal hij
 dus niet als t. v. kunnen optreden; hij is het wel,
 zoodra hij van zijne benoeming kennis draagt, maar
 eerst wanneer hij beëdigd is, kan hij zijne werk-
 zaamheden aanvaarden. Zooals wij gezien hebben,
 moet men met het oog op de geschiedenis van art. 419
 aannemen, dat de voogd de voogdij aanvaardt op
 het oogenblik, dat hij van zijne benoeming kennis
 draagt, want de Regeering wilde niet treden in het
 voorstel van eene der afdeelingen, die het tijdstip,
 waarop de voogdij door den voogd moest worden
 aanvaard, wilde verschuiven tot op het oogenblik,
 waarop hij bij de beteekening van zijne benoeming
 tot het doen van den eed werd opgeroepen, omdat
 de Regeering meende, dat alsdan de voogdij in dien
 tusschentijd zonder beheer zou zijn. De Regeering
 voegde er bij, dat, zoodra de beteekening der be-
 noeming had plaats gehad, de verantwoordelijkheid
 van den voogd begon. ¹⁾ Stelt men den voogd ver-
 antwoordelijk, zoodra hij van zijne benoeming kennis
 draagt, dan moet hij ook aan den anderen kant zijne
 rechten kunnen uitoefenen, zoodat men zal moeten
 aannemen, dat de voogd wel, maar de t. v. geene

1) Mr. Voorduin, deel III, pag. 80.

werkzaamheden mag verrichten, voordat hij beëdigd is. Wel zegt art. 419, al. 2: de voogd zal vóór het aanvaarden der voogdij den eed afleggen, maar dit is in verband met het eerste gedeelte van dit artikel, waarbij het tijdstip der aanvaarding op den dag wordt gesteld, waarop de voogd van zijne benoeming kennis draagt, eene onmogelijkheid, en, zooals wij gezien hebben, blijkt ten duidelijkste uit de geschiedenis van dit artikel, dat de voogd moet geacht worden de voogdij te hebben aanvaard op dat oogenblik, waarop hij van die benoeming in kennis is gesteld. Er is geen reden, waarom de voogd op een ander tijdstip dan de t. v. zijne werkzaamheden zou moeten aanvaarden, en naar mijn inzien moet de oorzaak van dit verschil gezocht worden in de minder nauwkeurige redactie van die artikelen, die het tijdstip regelen, waarop de voogd en de t. v. hunne bediening aanvaarden. Verbetering in dit opzicht zou zeer gewenscht zijn.

Gaan wij thans na, welke verplichtingen de wet den t. v. oplegt en welke middelen hem zijn gegeven om die na te komen.

VERPLICHTINGEN VAN DEN TOEZIENDEN VOOGD.

De verplichtingen van den t. v. hebben uitsluitend ten doel om het vermogen van den minderjarige voor hem te bewaren. Omtrent den persoon van den minderjarige heeft hij zich niet te bekommeren; de zorg daarvoor is uitsluitend aan den voogd overgelaten en het staat aan dezen om te beslissen, op welke wijze en door welke middelen hij den minderjarige eene positie in de maatschappij zal verschaffen, overeenkomstig diens stand en fortuin. Waar de voogdij door den vader of de moeder wordt uitgeoefend, kan er natuurlijk van geene bemoeiing van den t. v. in dit opzicht sprake zijn, maar ook dan, wanneer de voogdij aan een ander is toevertrouwd, is het naar mijne meening beter, dat alleen de voogd heeft te beslissen omtrent alles, wat de opvoeding betreft van het aan zijne zorgen toevertrouwde kind, dan

dat hiertoe de toestemming of althans de medewerking van den t. v. in bepaalde gevallen wordt vereischt, iets waardoor de belangen van het kind geenszins zouden worden gebaat. De voogdij immers behoort aan een verstandig man te worden toevertrouwd, van wien men de overtuiging heeft, dat hij zoo goed mogelijk de plaats der ouders zal vervullen, en het is beter hem alleen met de zorg voor den persoon van den minderjarige te belasten, omdat verschil van meening in dit opzicht tusschen den voogd en t. v. den minderjarige zeker zou schaden. Het is echter aan bedenking onderhevig, of het niet wenschelijk zou zijn, dat de wetgever den t. v. de verplichting oplegde om in die gevallen, waarin hij meende dat de voogd in dit opzicht zijn plicht geheel verwaarloosde, diens afzetting te vragen. Zooals de wet nu is, kan noch de t. v. noch iemand anders er iets tegen doen, wanneer de voogd zijn plicht om behoorlijk voor den persoon van den minderjarige te zorgen, niet nakomt en ofschoon ik het, zooals ik zoo even zeide, niet wenschelijk kan achten, dat de zorg voor de opvoeding van het kind aan meerdere personen worde toevertrouwd, het ware, geloof ik, niet ongepast, dat de wetgever er voor had gezorgd, dat de mogelijkheid ware buitengesloten, dat de voogd zijne verplichtingen in dit opzicht in het ge-

heel niet nakomt. Men had gemakkelijk den t. v. met een algemeen toezicht kunnen belasten, waardoor de belangen van het kind, ook in dit opzicht, beter gewaarborgd zouden zijn.

De macht van den voogd over den persoon van den minderjarige staat echter niet volkomen gelijk met die der ouders, want, zoo de voogd naar aanleiding van art. 422 B. W. de vastzetting van het kind verlangt, moet de t. v. op dit verzoek worden gehoord. Is de moeder evenwel van rechtswege voogdesse, dan moet niet de t. v. voor de Rechtbank verschijnen, maar heeft de wet in art. 358 B. W. het verhoor van de twee naaste vaderlijke bloedverwanten van het kind gelast. De reden hiervan is waarschijnlijk deze, dat de wetgever bevreesd is geweest, dat, daar de bloedverwanten van moeders zijde van het kind waarschijnlijk op de hand der voogdesse zullen zijn, hun verhoor aan de Rechtbank waarschijnlijk niet die onpartijdige inlichtingen zoude verschaffen, welke in zulk een geval zeer wenschelijk zijn; en daar de t. v. even goed uit de bloedverwanten van moeders zijde als uit die van vaders zijde kan worden gekozen, heeft de wetgever het wenschelijk geacht om het verhoor van den t. v. niet voor te schrijven. Behoort hij tot de bloedverwanten van vaders zijde van het kind, dan zal hij als zoodanig kunnen worden gehoord.

Wanneer de minderjarige, wiens vader en moeder, en ook de grootvaders en grootmoeders overleden zijn, in het huwelijk wenscht te treden, behoort de t. v. mede zijn goedkeuring te verleen. De enkele toestemming van den voogd is niet voldoende, en zoo de laatste zijne toestemming wil verleen, maar de eerste die weigert, dan behoort deze zaak aan den kantonrechter ter beslissing te worden voorgelegd. Het is zeker volkomen juist, dat de wetgever de toestemming ook van den t. v. vordert. Immers het geval zou zich kunnen voordoen, dat de minderjarige met een kind van zijn voogd in het huwelijk wenscht te treden en dat de voogd als vader zijne toestemming wenscht te geven, die hij als voogd aan zijn pupil behoort te weigeren. Aangezien nu de toestemming van den t. v. ook vereischt wordt, heeft men een waarborg, dat het huwelijk niet met het belang van den minderjarige in strijd zal zijn. ¹⁾

Hebben wij hiermede de verplichtingen van den t. v. afgehandeld omtrent datgene, wat meer direct den persoon van den minderjarige betreft, moeilijker is de plicht van den t. v. om er voor te zorgen, dat het vermogen van den minderjarige niet door den voogd worde verkwist. Om dit doel te bereiken heeft de wetgever

1) Zie Mr. Kist, de Kantonrechter. blz. 97.

allerlei bepalingen gemaakt (en met de uitvoering daarvan den t. v. zelfs op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen belast), die wij thans aan een nader onderzoek willen onderwerpen.

In de eerste plaats is de t. v., volgens art. 428 al. 2 B. W., gehouden den voogd te noodzaken tot het maken van boedelbeschrijving in al de nalatenschappen welke aan den minderjarige zijn opgekomen. Terwijl volgens de eerste alinea van dit artikel de t. v. alleen gehouden is *toe te zien*, dat de voogd voldoe aan zijne verplichting om hypotheek te stellen, heeft de wetgever hier den t. v. de verplichting opgelegd om den voogd tot het maken van inventaris te *noodzaken*. Waarom deze verschillende terminologie? Moet en mag men hieruit afleiden, dat de t. v. den voogd, wanneer deze onroerende of andere goederen bezit, die met hypotheek kunnen bezwaard worden, hem niet tot het stellen van die zekerheid zou kunnen dwingen, maar uitsluitend tot het maken van inventaris? Geenszins. En tot het een en tot het ander zal de voogd kunnen worden gedwongen, maar de wetgever heeft, uitgaande van de gedachte, dat ieder voogd een inventaris kan doen opmaken, maar niet altijd hypotheek kan stellen, in overeenstemming daarmede den t. v. gelast, op het eene toe te zien en tot het andere te noodzaken.

De t. v. zal die boedelbeschrijving vorderen, zoowel in het geval van art. 444 B. W. (immers ook de goederen, die de minderjarige bij het begin der voogdij heeft, zijn door hem geërfd), als bij die erfenissen, die den minderjarige later ten deel vallen. ¹⁾ Wel mag de voogd zulk eene erfenis niet anders dan onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden, maar door de bepaling van art. 428 al. 2 kan de voogd, wanneer hij deze verplichting niet nakomt, daartoe door den t. v. worden gedwongen.

Komt de voogd deze verplichting niet na, dan zal de t. v., mijns inziens, diens afzetting kunnen verlangen. Wel is waar schrijft de wet dit in art. 428 niet voor, zooals zij doet voor het geval, dat de t. v. sporen van ontrouw in de tweejaarlijksche summiere rekening ontdekt, en ook is de afzetting van den voogd om die reden nergens in de wet expressis verbis vermeld, toch meenen wij dat de algemeene bewoordingen van art. 437 al. 3 den t. v. een middel aan de hand doen, om ook op dien grond de afzetting van den voogd te verkrijgen. Immers van de voogdij kunnen worden ontzet zij, die in de waarneming der voogdij ontrouw aan den dag leggen en die bestaat er, wanneer de voogd

1) Zie Mr. Diephuis, deel II, blz. 302.

zonder reden weigert te inventariseeren. Hij mag, volgens art. 459 B. W., geene erfenis anders dan onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden; het maken van inventaris is dus zeer stellig eene verplichting door de wet aan voogden opgelegd, en nu spreekt het van zelf, dat het niet nakomen van eenige verplichting wel degelijk als ontrouw in de waarneming der voogdij kan worden beschouwd. Ik geloof echter niet, dat de t. v., wanneer de voogd weigert een inventaris optemaken, rauwelijks diens afzetting op dien grond zal kunnen verzoeken, maar dat eerst door vonnis van de Rechtbank de verplichting van den voogd daartoe moet worden geconstateerd. De voogd zou wellicht in bepaalde gevallen kunnen meenen, niet tot inventariseeren te zijn gehouden, zoodat deze vraag eerst behoort te worden uitgemaakt. Weigert de voogd na een rechterlijk gewijsde, dan zal zijne afzetting, op grond van ontrouw, mogelijk zijn. Wij begrijpen evenwel geenszins, waarom het niet nakomen der bepaling van art. 428 B. W. niet met dezelfde straf wordt bedreigd als in art. 430 B. W. is vastgesteld voor het verzuimen der verplichting, den voogd bij art. 429 B. W. opgelegd. In beide artikelen bedoelde de wetgever voorschriften te geven, strekkende tot zekerheid van het vermogen van den minderjarige,

en als nu de voogd met afzetting wordt bedreigd, indien hij niet om de twee jaren eene summierere rekening en verantwoording wil overleggen, waarom heeft men dan ook niet hetzelfde bepaald, wanneer de voogd weigert hypotheek te stellen of tot het maken van boedelbeschrijving over te gaan? De twee laatste verplichtingen van den voogd zijn zeker niet minder belangrijk dan de eerste, en daarom moest zijne afzetting evenzeer gevorderd kunnen worden als hij weigert zijne verplichtingen, in art. 428 omschreven, na te komen.

Opmerkelijk is het zeker, dat de wetgever heeft bepaald, dat de t. v. gehouden is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, toe te zien, dat de voogd aan zijne verplichting om hypotheek te stellen en boedelbeschrijving te maken, voldoe; terwijl hij in art. 429 niet met dezelfde straf wordt bedreigd. Zal de t. v. dan niet verantwoordelijk zijn, wanneer hij verzuimt de tweejaarlijksche summierere rekening en verantwoording te vragen? Dit is, dunkt mij, twijfelachtig, maar zeker is, dat de bedoeling van den wetgever niet geweest kan zijn, dat de t. v. straffeloos dit voorschrift zou kunnen overtreden. Wel is de t. v. in dat geval gehouden de afzetting van den voogd te vorderen, maar wanneer hij dit verzuimt, met welke straf wordt hij dan

dan bedreigd? Het ware daarom zeker beter geweest, dat de wetgever den voogd had verplicht en om hypotheek te stellen (wanneer dit ten minste mogelijk is) en om boedelbeschrijving te maken, en om de summiere rekening en verantwoording over te geven, alles op straffe van uit de voogdij te worden ontzet, terwijl men den t. v., op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, de verplichting had moeten opleggen om er voor te zorgen dat de voogd deze drie verplichtingen nakomt. Er is geen reden om nu eens den voogd met afzetting te bedreigen en dan weder den t. v. voor nalatigheid van den voogd aansprakelijk te stellen.

Kan de t. v. den voogd tot boedelscheiding noodzaken? In Recht en Wet ¹⁾ wordt deze vraag door den heer Dercksen ontkennend beantwoord, behoudens natuurlijk het geval, dat de boedelscheiding wel in het belang van den minderjarige zou zijn, maar lijnrecht in strijd met dat van den voogd. Wij voor ons geven de voorkeur aan de tegenovergestelde meening. Immers volgens art. 466 B. W. is er toestemming van den kantonrechter noodig, wanneer de vader of moeder eenige goederen met

1) „Recht en Wet”. Tijdschrift voor het Notaris-Ambt, deel XI. blz. 376 en vlgg.

den minderjarige in gemeenschap wil houden. De wetgever onderstelt dus, dat er altoos boedelscheiding zal plaats hebben, ware het anders hij had niet noodig geacht, om in een bepaald geval verlof te geven om goederen met minderjarigen in gemeenschap te houden; trouwens volgens art. 1112 B. W. is niemand gehouden in een onverdeelden boedel te blijven en de minderjarige dus ook niet, en wanneer de voogd geene scheiding vraagt, omdat hij die niet in zijn eigen belang acht, of meent dat het belang van den minderjarige daardoor niet wordt geschaad, dan behoort de t. v. dit uit te maken, maar vindt hij die scheiding wenschelijk, dan zal hij die kunnen vorderen.

De heer Dercksen beweert echter, dat hierdoor alleen wordt bewezen de verplichting van den voogd om boedelscheiding te doen plaats hebben, dat voorts de voogd een bijna volstreckte macht heeft over de goederen van den minderjarige en de wetgever, wanneer hij den t. v. bevoegd had willen verklaren om boedelscheiding te vorderen; dit even duidelijk had moeten uitdrukken, als hij dit ten aanzien der boedelbeschrijving heeft gedaan. Wij antwoorden hierop, dat de macht van den voogd over de goederen van den minderjarige in dit geval niet volstrekt is, omdat de wet juist bepaalt, dat de machtiging

van den kantonrechter noodig is om goederen met minderjarigen in gemeenschap te houden. Ook had de wetgever niet noodig den t. v. bevoegdheid te geven om boedelscheiding te vorderen, omdat hij den voogd reeds de verplichting heeft opgelegd toestemming van den kantonrechter te vragen om goederen met den minderjarige in gemeenschap te houden. Eindelijk meenen wij, dat, wanneer de voogd geen gebruik maakt van het eenig aangewezen middel om de boedelscheiding uit te stellen, die scheiding tegen zijn belang moet zijn, en dat dus de t. v., zich op art. 427 B. W. beroepende, boedelscheiding wel zeker zal kunnen vorderen.

»Belangende de plicht der voogden», zegt de Groot, »is het een oudt regt geweest in Holland, dat niemand voogt en mogte zijn, of hij moste zeker doen »voor der weesen goet.» ¹⁾

De zekerheid voor het goed der minderjarigen heeft onze wetgever hierin meenen te vinden, dat de voogd hypotheek moet stellen tot het beloop eener aan het beheer der voogdij evenredige geldsom. Een ander middel om zekerheid te stellen is niet geoorloofd; kan de vruchtgebruiker volstaan met het geven van persoonlijke of zakelijke zekerheid naar zijne keuze,

1) Inleiding I. 9. 1.

de voogd mag alleen hypotheek stellen. Het gevolg daarvan is, dat natuurlijk verreweg de meeste voogden van het stellen van alle zekerheid zijn vrijgesteld. Wij schrijven niet over de verplichtingen van den voogd, en alle beschouwingen over de meerdere of mindere wenschelijkheid der hypotheekstelling vallen derhalve buiten ons bestek. Toch wenschen wij te constateeren dat wanneer het waar is, dat de kantonrechter slechts bij hooge uitzondering geroepen wordt om de bepalingen van art. 390 en volgende B. W. toe te passen, er alle reden bestaat om deze bepalingen van ons Wetboek te herzien. ¹⁾

Kan de t. v. van den voogd, die in de onmogelijkheid verkeert om hypotheek te stellen, vorderen, dat door hem inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld worden genomen ten behoeve van den minderjarige? Ik geloof ja, ofschoon ik toegeef, dat het niet duidelijk genoeg uit de wet blijkt. Ik kan mij echter niet voorstellen, waarom de voogd, wanneer hij schatrijk is, maar geene goederen heeft, die met hypotheek kunnen worden bezwaard, van het stellen van alle zekerheid zou zijn vrijgesteld. Daarvoor

1) Zie omtrent deze belangrijke quaestie de beraadslagingen van de Nederl. Juristen-Vereeniging, gehouden te 's Hertogenbosch in 1880.

bestaat geene reden, maar waarom wordt dan in de artikelen, waarin gehandeld wordt over de wijze waarop de zekerheid zal worden gesteld, alleen van hypotheek gesproken, en waarom den t. v. alleen de verplichting opgelegd om er voor te zorgen, dat de voogd hypotheek stelle, maar niet dat deze, wanneer hij geen hypotheek kan of wil stellen, aan zijne verplichtingen voldoe om inschrijvingen op het Grootboek te nemen? Zooals de bepalingen onzer wet nu luiden, heeft het den schijn, alsof de voogd, wanneer hij hypotheek *kan* stellen, die zekerheid kan vervangen door het nemen van inschrijvingen op het Grootboek ten behoeve van den minderjarige, terwijl het toch zeker de bedoeling van den wetgever is geweest, dat, wanneer de voogd geene hypotheek kan stellen, maar rijk genoeg is om inschrijvingen op het Grootboek te nemen, hij daartoe wel degelijk gehouden zal zijn.

Van wien kan de t. v. het stellen van hypotheek vorderen? Het antwoord op deze vraag is niet twijfelachtig. Ieder voogd, zegt de wet, is daartoe verplicht, en dus zal zoowel de door den kantonrechter benoemde, ¹⁾ als de door den langstlevende der ouders

1) Zoo ook Mr. de Pinto, deel II. pag. 177; Mr. Diephuis, deel II. pag. 249, en Mr. Kist, pag. 59.

aangestelde voogd en tevens de langstlevende der ouders zelf daartoe gehouden zijn. Niet allen zijn het echter hieromtrent eens. Zoo beweert J. d. M. ¹⁾, in het tijdschrift »Recht en Wet», dat de langstlevende der ouders, die het vruchtgenot heeft van de goederen van den minderjarige, geene hypotheek behoeft te stellen, en tot staving van dat beweren beroept hij zich op het feit, dat volgens art. 832, al. 2 B. W. ouders die het wettelijk vruchtgenot van de goederen hunner kinderen hebben, geene zekerheid behoeven te stellen. Mr. Diephuis ²⁾ verzet zich tegen deze leer en meent dat de vrijstelling om zekerheid voor het vruchtgenot te stellen geheel vreemd is aan de verplichting van den langstlevende der ouders als voogd. Met deze meening vereenigen wij ons geheel. Het zou toch zeker vreemd zijn, dat, wanneer de wetgever den langstlevende der ouders van de verplichting om hypotheek te stellen had willen ontheffen, dit niet zou zijn voorgeschreven in den titel, handelende over de voogdij, maar moest worden afgeleid uit eene bepaling, handelende over het vruchtgenot, die met de voogdij qua talis niets te maken

1) Recht en Wet, deel I. blz 50 en vlgg. en blz. 450 en vlg.

2) Mr. Diephuis, deel II. pag. 249. Ook Mr. Greeve, pag. 464.

heeft. Trouwens art. 390 B. W. zegt met zoovele woorden, dat *alle* voogden verplicht zijn hypotheek te stellen, waaruit voldoende blijkt, dat de wetgever geene uitzondering heeft gewild, terwijl men ook nog in het oog dient te houden, dat de bepaling van art. 390 strekt om zekerheid te stellen voor het beheer, en die van art. 832 alleen voor het vruchtgenot. Men kan uit art. 832 niet anders afleiden, dan dat de langstlevende der ouders, wanneer hij hypotheek heeft gesteld, verder geene zekerheid heeft te geven voor het wettelijk vruchtgenot. Is de meening van J. d. M. juist, dan zouden zich meerdere gevallen kunnen voordoen, waarin zich de voogd van zijne verplichting om hypotheek te stellen zou kunnen verschoonen. Onderstellen wij b. v. dat iemand aan den minderjarige een aanzienlijk legaat nalaat, waarvan den door den kantonrechter benoemden voogd het vruchtgenot is toegestaan en dat de erflater heeft bepaald, dat de voogd voor dat vruchtgenot geene zekerheid behoeft te geven, dan zou die voogd zich even goed als de langstlevende der ouders op art. 832 B. W. kunnen beroepen en weigeren om hypotheek te stellen. Op deze wijze zou de bepaling van art. 390 B. W., waarin van *alle* voogden gesproken wordt, illusoir worden. Evenwel geven wij gaarne toe, dat, wanneer de ouders geene zeker-

heid hebben te geven voor het vruchtgenot der goederen, aan hunne minderjarige kinderen toebehoorende, er niet veel reden bestaat om hun de verplichting op te leggen als voogd hypothecaire zekerheid te stellen.

Wanneer de vrouw hertrouwt en de tweede man van rechtswege medevoogd wordt, zal de t. v. het recht hebben ook van hem hypotheekstelling te vorderen. Volgens art. 406 B. W. is hij met de voogdesse hoofdelijk aansprakelijk voor al hare handelingen; hij is vooral ook met het oog op art. 386 B. W. als voogd te beschouwen, en als zoodanig is art. 390 B. W. op hem mede van toepassing. Wij meenen evenwel niet, dat hij, zoodra hij medevoogd geworden is, in ieder geval hypotheek zal behoeven te stellen. Hij moet dit slechts dan doen, wanneer door de moeder-voogdesse, hetzij voor het geheel, hetzij voor een gedeelte, nog geene hypothecaire zekerheid is gesteld. Anders oordeelt Mr. Kist. 1) Of de moeder reeds hypotheek heeft gesteld, komt er volgens hem niet op aan; *alle* voogden, zegt hij, moeten de gevorderde zekerheid stellen en dus ook de tweede echtgenoot der moeder-voogdesse. Deze beschouwing achten wij echter in strijd met den

1) Mr. Kist, pag. 60.

geest der wet. Het komt er slechts op aan, of er zekerheid is gesteld voor het beheer van het vermogen van den minderjarige, en wanneer dit is geschied op de bij de wet voorgeschrevene wijze, dan zijn de belangen van den minderjarige daardoor zoo volkomen gewaarborgd, dat het geheel noodeloos is, den waarborg nog te vermeerderen. Het stellen van hypotheek is reeds bezwaarlijk genoeg, en zoo dit voorschrift in de wet noodzakelijk is, mag men toch de toepassing daarvan niet uitbreiden, alleen omdat de minder juiste redactie van een artikel aan de mogelijkheid eener ruimere toepassing een schijn van recht verleent. ¹⁾ De kantonrechter zal dus bij het bepalen der som, tot welk bedrag door den tweeden echtgenoot hypotheek moet worden gesteld, behooren te letten op de reeds vroeger door de moeder-voogdesse gestelde zekerheid en van den medevoogd alleen zoo noodig aanvulling vorderen.

Van den bewindvoerder, die de goederen van den minderjarige in de koloniën beheert, kan geene zekerheid worden gevorderd en door den t. v. niet worden verlangd. Immers de wet eischt die zekerheidstelling uitsluitend van den voogd; terwijl de bewindvoerder, waarvan in art. 418 B. W. gesproken

1) Zoo ook Mr. Diephuis, deel II. pag. 250.

wordt, niet als voogd beschouwd kan worden, om de redenen, die wij reeds in het eerste hoofdstuk hebben uiteengezet. Wij meenen evenwel, dat het wenschelijk zou zijn, dat ook deze bewindvoerder zekerheid behoorde te stellen. Er is geene reden, waarom hij niet aan dezelfde bepalingen, als de voogd, gehouden moet zijn voor de goederen, waarover hij een zelfstandig beheer voert.

Ook de raadsman, door den vader aan de moeder-voogdesse toegevoegd, is geen voogd in den zin der wet en daarom ook niet tot het stellen van hypothecaire zekerheid verplicht.

De t. v. is op vergoeding van kosten, schaden en interessen gehouden er voor te zorgen, dat de voogd aan zijne verplichting om hypotheek te stellen, voldoet. De eerste zorg van den t. v. zal dus het nakomen dezer wetsbepaling zijn en hij zal ten spoedigste den kantonrechter verzoeken de som te bepalen, tot het bedrag waarvan de hypotheek moet worden gesteld. Of de voogd al dan niet goederen heeft, die met hypotheek bezwaard kunnen worden, doet niets ter zake. Art. 390 B. W. legt den kantonrechter in het algemeen de verplichting op om onverwijld het bedrag der hypothecaire inschrijving te bepalen, en uit de wet blijkt nergens, dat de kantonrechter dit alleen behoeft te doen in het geval dat

de voogd hypotheek stellen kan. ¹⁾ De voogd kan trouwens later onroerende goederen verkrijgen; en wanneer nu reeds vroeger het bedrag, waarvoor hypotheek gegeven moet worden, is vastgesteld, kan de hypothecaire inschrijving terstond plaats hebben. Alleen dan, wanneer de minderjarige niets bezit, zal de kantonrechter ook niet noodig hebben het bedrag der hypotheek te bepalen. Waar niets is, is ook geen waarborg noodig; er is geen beheer en dus ook geene zekerheid te geven.

Wij zeiden zooeven, dat de t. v. zich zal haasten om er voor te zorgen, dat de hypotheek worde gesteld. Het bedrag daarvan moet echter eerst door den kantonrechter bepaald worden, die volgens art. 390 gehouden is dit onverwijld te doen. Het komt mij intusschen voor, dat de t. v. eerst na het maken van den inventaris van het vermogen van den minderjarige kan oordeelen over de hoegrootheid der som, waartoe de voogd hypotheek zal moeten geven. In den familieraad, die daartoe zal worden bijeengeroepen, behoort ook de t. v. zijn gevoelens uit te brengen, en hij zal dit niet kunnen doen, voordat hij van het vermogen van den minderjarige op de hoogte is. ²⁾ Voordat de

1) Mr. Diephuis, deel II. pag. 251.

2) Zoo ook Mr. Kist, pag. 63.

inventaris is gemaakt, zal ook de kantonrechter niet kunnen oordeelen, en dus zal men het er voor moeten houden, dat eerst na het maken der boedelbeschrijving, maar dan ook terstond, door den t. v. stappen moeten worden gedaan tot het bepalen van het bedrag, waartoe de hypotheek gesteld moet worden. Het kan echter gebeuren dat de voogd, de t. v. en de bloedverwanten genoeg zijn ingelicht omtrent het vermogen van den minderjarige om den kantonrechter terstond na de benoeming van den voogd of t. v. te verzoeken het bedrag te bepalen, waartoe hypotheek moet worden gesteld. Mocht dit geval zich voordoen, dan zal de kantonrechter terstond het bedrag kunnen vaststellen, de voogd de goederen aanwijzen, waarop hij de hypotheek wil vestigen, en de hypotheek zelve kunnen worden gesteld, alles bij het proces-verbaal der benoeming van voogd of t. v.

In den regel zal de zekerheidstelling echter niet zoo spoedig gevestigd kunnen worden, en het geval zal zich gemakkelijk kunnen voordoen, dat er geruime tijd zal voorbijgaan, voordat de hypotheek kan worden ingeschreven. Wel bepaalt art. 390 B. W. dat de beslissing van den kantonrechter omtrent de hoegrootheid der som, voor welke de voogd hypotheek moet stellen, voorloopig uitvoerbaar is. Maar welke beteekenis moet men daaraan hechten? Geene andere

dan deze: zoodra de kantonrechter het bedrag heeft bepaald, is de voogd gehouden tot zoodanig bedrag goederen aan te wijzen, die met hypotheek bezwaard kunnen worden. Indien nu echter over de waarde van die goederen tusschen voogd en t. v. verschil van meening bestaat, zal de kantonrechter uitspraak doen, maar deze uitspraak is niet uitvoerbaar bij voorraad. Wil de voogd zich niet bij des kantonrechters beslissing neêrleggen, dan zal hij van die beslissing bij de Rechtbank in hooger beroep kunnen komen, en de hypotheek niet gesteld en dus ook niet ingeschreven kunnen worden, voordat de Rechtbank uitspraak gedaan heeft, of de beschikking van den kantonrechter in kracht van gewijsde is gegaan. Op deze wijze kan er veel tijd voorbijgaan, voordat de zekerheid is gesteld, en daarom meen ik dat de beslissing van den kantonrechter omtrent de waarde der goederen bij voorraad uitvoerbaar behoorde te zijn.

Ook de behoorlijke aanvulling der hypotheek, wanneer daartoe termen bestaan, is aan de zorg van den t. v. toevertrouwd. Blijkt het hem uit de tweejaarlijksche summierere rekening en verantwoording of op andere wijze, dat het vermogen van den minderjarige is vooruitgegaan, of heeft deze eene erfenis gekregen, dan zal hij van den voogd aanvulling der hypotheek verzoeken en bij weigering van den voogd den kan-

tonrechter opnieuw het bedrag doen bepalen en voor de inschrijving zorg dragen.

Tot doorhaling van de hypothecaire inschrijving is medewerking van den t. v. noodig, die deze slechts dan zal kunnen verleenen, wanneer de verantwoordelijkheid van den voogd heeft opgehouden, behalve natuurlijk het geval, waarin de voogd de zekerheid, die hij verplicht is te geven, wil vervangen door eene hypothecaire inschrijving op goederen van een' derden daarin toestemmenden persoon. Mocht dus de t. v. zijne toestemming gegeven hebben tot doorhaling van eene hypothecaire inschrijving op de goederen van den voogd, wanneer deze b. v. zijn goed heeft verkocht onder voorwaarde die vrij van hypothecaire inschrijvingen te zullen leveren, dan zal de doorhaling niet rechtsgeldig geacht kunnen worden. ¹⁾ De t. v. behoort de belangen van den minderjarige te behartigen wanneer die in strijd zijn met die van den voogd. Het belang van den minderjarige brengt natuurlijk mede zijn waarborg te behouden, en derhalve mag de t. v. geene toestemming tot het royeeren der inschrijving geven, voordat de voogd heeft opgehouden verantwoordelijk te zijn.

Het staat den t. v. niet vrij om den voogd te

1) Zie Recht en Wet, deel XI. blz. 359 en vlgg.

noodzaken de effecten aan toonder, die de minderjarige mocht bezitten, in de consignatiekas in bewaring te geven. De voogd alleen is bevoegd daartoe de machtiging van den kantonrechter te verzoeken. Wil deze daartoe niet overgaan, dan kan noch de t. v. noch de kantonrechter hem daartoe noodzaken. Mr. Greeve ¹⁾ acht dit eene groote dwaasheid en wil, dat de t. v. verplicht zal zijn te zorgen, dat de voogd de effecten in de consignatiekas ter bewaring geve. Zeker, de meeste voogden kunnen geen hypothecaire zekerheid stellen, en wanneer zij dit niet doen, dan is het ook in het belang van den minderjarige, dat hetgeen hij heeft op de beste wijze worde bewaard. ²⁾

Behalve van de ouders kan en moet de t. v. om de twee jaren van den voogd eene summiere rekening en verantwoording vragen en zich doen vertoonen de effecten en bescheiden, den minderjarige toebehorende. Om welke reden de wet den langstlevende der ouders van deze verplichting heeft ontheven, is niet duidelijk. Kunnen zij geene hypotheek stellen, dan heeft de t. v. op hen geen contrôlemiddel hoe-

1) Mr. Greeve, pag. 466.

2) Zie ook Mr. Vernède, Handleiding tot de Nederl. Wetgeving, art. 391, pag. 185.

genaamd en blijft dus het beheer van het vermogen van den minderjarige uitsluitend en zonder eenig toezicht aan hen overgelaten. Toen de vraag in de Afdeelingen werd ter sprake gebracht, of ook niet de ouders tot het doen van rekening en verantwoording gehouden moesten zijn, antwoordde de Regeering, dat er ten deze een groot onderscheid tusschen ouderlijke en vreemde voogden bestaat en dat het afleggen van zoodanige tusschentijdsche rekeningen hoogst beleedigend voor eerstgenoemden zou zijn en de vaderlijke macht zou krenken. ¹⁾ Dat het afleggen van eene tweejaarlijksche rekening en verantwoording met de vaderlijke macht niets heeft uittestaan, spreekt van zelf, en waarschijnlijk heeft de Regeering bij haar antwoord ook meer aan de vaderlijke waardigheid dan aan de vaderlijke macht gedacht, en die willen ontzien.

Maar indien het afleggen van rekening en verantwoording voor de ouders hoogst beleedigend moet worden geacht, is het dan niet beleedigend voor hen om hypotheek te stellen tot zekerheid van hun beheer? Immers ja. Men had dus beter gedaan door te bepalen, dat de ouders *en* van het stellen van zekerheid *en* van het afleggen van tusschentijdsche

1) Zie Voorduin, deel III. pag. 89 en vlgg.

rekening en verantwoording zouden zijn vrijgesteld; of men had hun even als andere voogden beide verplichtingen moeten opleggen. Geloofst men dat het beheer der ouders boven alle bedenking verheven moet worden geacht, het is mij wel, maar dan vervalt ook de reden, dat zij zekerheid moeten stellen. Gaat men van die gedachte niet uit, dan is er geene reden, waarom het toezicht op hunne handelingen niet volkomen gelijk zou zijn, aan dat hetwelk voor andere voogden is voorgeschreven.

Begrijpen wij deze uitzondering niet, evenmin kunnen wij het goedkeuren, dat de voogd slechts op gezette tijden rekening en verantwoording moet doen. Volgens het Fransche recht ¹⁾ kan de familie-raad den voogd gelasten op zekere tijden zijn beheer bloot te leggen. Eene dergelijke bepaling schijnt ons met het oog op de onverschilligheid der familieleden niet gewenscht, maar zeer zouden wij eene bepaling in ons Wetboek toejuichen, waardoor den t. v. het recht werd toegekend om, wanneer en zoo dikwijls hij wil, van den voogd rekening en verantwoording te vragen. Het spreekt van zelf dat de voogd gedurende een tijdsverloop van twee jaren zeer belangrijke oneerlijkheden plegen kan; daarbij komt nog,

1) Art. 470 C. N.

dat hij het juiste tijdstip weet waarop hij verantwoording moet doen, en dus tijd genoeg heeft om middelen te vinden, waardoor hij die oneerlijkheden zal kunnen bedekken. Inderdaad begrijp ik niet, waarom de wetgever, wanneer hij toezicht op de handelingen van den voogd noodig vindt, den persoon, dien hij met dat toezicht belast, in de weinige middelen, die hem ten dienste staan, belemmert.

Eene aandachtige lezing der bepalingen omtrent de voogdij zal een ieder gemakkelijk overtuigen, dat onze wet wel toezicht wil, maar dat toezicht als het ware zooveel mogelijk wil verbergen.

Wij houden het er voor, dat een eerlijk man geen toezicht vreest; hij zal begrijpen, dat de wetgever de belangen van den minderjarige moet beschermen en zich dus niet ergeren aan het toezicht, dat op hem wordt uitgeoefend, omdat hij weet dat de wet voor allen wordt geschreven, en dat er voogden genoeg worden gevonden, die men op de vingers moet zien. Is derhalve toezicht noodzakelijk, dan moet dat toezicht in het belang der minderjarigen zoo goed mogelijk zijn, en behoorde men dus aan den t. v. over te laten, wanneer het hem goeddunkten zal rekening en verantwoording te vragen.

Het spreekt van zelf, dat in alle gevallen, waarin de kantonrechter gehouden is om in zaken, de voog-

dij betreffende zich door de naaste familieleden van den minderjarige te doen voorlichten, ook de t. v. moet worden opgeroepen; en het is zeer opmerkelijk, dat de wetgever niet uitdrukkelijk heeft bepaald, dat de t. v. ook dan moet worden gehoord, wanneer de moeder-voogdesse tot een volgend huwelijk wil overgaan en dus in de voogdij over hare kinderen uit haar vroeger huwelijk bevestigd moet worden. Art. 405 B. W. schrijft alleen voor, dat de bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige door den kantonrechter moeten worden gehoord, zoodat de t. v. desverkiezende niet mede behoeft te compareeren. Heeft de wetgever inderdaad gewild, dat de t. v. in dat geval niet voor den kantonrechter zal behoeven te verschijnen? Wij gelooven het niet. Welke reden zou daarvoor bij mogelijkheid te vinden zijn? De bepaling, dat de moeder, wanneer zij een tweede huwelijk wil aangaan, in de voogdij moet worden bevestigd, is natuurlijk uitsluitend in het belang van den minderjarige gegeven, en wanneer de wetgever het wenschelijk acht, dat de kantonrechter, voordat door hem wordt beslist, of de moeder de voogdij al dan niet na haar volgend huwelijk zal behouden, zich door de *familieleden* zal doen voorlichten, dan bestaat er geene reden, waarom de t. v. niet bij dien familieraad tegenwoor-

dig zou zijn, daar hij toch zeker de beste inlichtingen kan geven omtrent de wijze, waarop de moeder de voogdij heeft gevoerd. Men heeft dus hier waarschijnlijk aan een verzuim te denken ¹⁾, en naar onze meening zal de kantonrechter dan ook wel doen, wanneer hij den t. v. mede uitnoodigt om voor hem te verschijnen, wanneer de moeder in de voogdij wenscht bevestigd te worden. Mocht het den t. v. niet wenschelijk voorkomen, dat de moeder de voogdij blijft behouden, dan zal hij natuurlijk van zijn recht, hem bij art. 427 B. W. verleend, gebruik maken en den kantonrechter die inlichtingen verstrekken, die hij in het belang der minderjarigen oorbaar zal achten. Mocht dit geval zich voordoen, dan zal hij derhalve niet uit den familieraad kunnen worden geweerd. Heeft hij geene bezwaren tegen de bevestiging der voogdesse, dan heeft hij feitelijk, volgens de bewoordingen van art. 405 B. W., geen recht om in den familieraad zitting te nemen, hetgeen evenwel niet verhindert, dat het wenschelijk is, dat de kantonrechter ook zijne meening verneemt en hem dus doet oproepen. In den regel zal geen der familieleden zich tegen de tegenwoordigheid van den t. v. verzetten, wanneer de kantonrechter verklaart, dat hij het nood-

1) Zoo ook Mr. Diephuis, deel II. pag. 273.

zakelijk acht ook dezen te hooren. Eene wijziging van art. 405 B. W. blijft evenwel zeer wenschelijk.

Eene van de belangrijkste verplichtingen van den t. v. is deze, dat hij de belangen van den minderjarige moet waarnemen, wanneer die in strijd zijn met die van den voogd. Uit de bewoordingen van dit artikel zou men kunnen opmaken, dat alleen dan wanneer er bepaaldelijk strijd bestaat tusschen de belangen van den voogd en van den minderjarige, de t. v. de belangen van den laatste behoort waar te nemen. Wij meenen echter, dat ook dan, wanneer er niet bepaaldelijk van tegenstrijdige belangen sprake is, maar wanneer de voogd en zijne eigene belangen en die van den minderjarige zou moeten waarnemen, de t. v. voor den laatste moet optreden. Zoo oordeelen ook Mr. Diephuis ¹⁾ en Mr. de Pinto ²⁾; de eerste meent dat art. 427 B. W. in het geval van art. 458 B. W., wanneer de voogd goederen van den minderjarige wil pachten of huren, van toepassing is; terwijl Mr. de Pinto art. 427 B. W. wil toepassen, wanneer de voogd en de minderjarige te zamen tot eene erfenis worden geroepen. Het spreekt van zelf, dat er in beide

1) Mr. Diephuis, deel II. pag. 304.

2) Mr. de Pinto, deel II. pag. 188.

gevallen niet altijd strijd tusschen de belangen van den voogd en van den minderjarige behoeft te bestaan; en men zou dus kunnen meenen, dat art. 427 B. W. in die gevallen niet kan worden toegepast. Wij gelooven dit echter niet, maar denken veeleer, dat de bedoeling van den wetgever deze is geweest, dat de t. v. de plaats van den voogd moet vervullen, wanneer deze en de minderjarige bij eene zelfde zaak zijn geïnteresseerd en dus ieder zijne eigene belangen heeft. Het schijnt dan ook, dat art. 427 B. W. vrij algemeen in dezen geest wordt toegepast, hetgeen evenwel niet wegneemt, dat eenige wijziging ook in dit artikel niet overbodig kan worden geacht.

De wet zegt alleen, dat de t. v. de belangen van den minderjarige zal waarnemen, wanneer die in strijd zijn met die van den voogd. De voogd zal dus zelf die belangen moeten behartigen, als er b. v. strijd bestaat tusschen de belangen van den minderjarige en de ouders, kinderen, echtgenoot of andere familieleden van den voogd. Met Mr. Diephuis zijn wij het eens, dat de bepaling van art. 427 B. W. niet willekeurig mag worden, uitgebreid, en dat men, zoo dit geval zich mocht voordoen, eenige waarborgen heeft voor het handhaven van de belangen van den minderjarige in den eed door den voogd afgelegd, in de door hem gestelde hypothecaire zekerheid, en

vooral ook in het toezicht, dat de wet aan den kantonrechter over het bestuur van den voogd heeft toevertrouwd. ¹⁾

Zonder diens goedkeuring toch zal de voogd geene belangrijke speculaties met het vermogen van den minderjarige kunnen verrichten. Indirect echter zal hij de belangen van den minderjarige zeer kunnen benadeelen ten voordeele van eigene familieleden, en daarom zou het misschien wenschelijk zijn aan art. 427 B. W. eenige meerdere uitbreiding te geven.

De wetgever heeft alleen het geval voorzien, dat de belangen van den minderjarige met die van den voogd in strijd zijn. Het kan evenwel ook gebeuren, dat èn de voogd èn de t. v. èn de minderjarige tegenstrijdige belangen hebben. Volgens art. 1118 B. W. zal de kantonrechter, wanneer hij van oordeel is, dat er tegenstrijdige belangen bestaan tusschen voogd, t. v. en minderjarige, zoovele deelvoogden benoemen, als hij noodig oordeelt. Dit artikel voorziet echter alleen in het geval van boedelscheiding, maar natuurlijk zijn er meerdere gevallen mogelijk, waarin de belangen van die drie personen in strijd zullen blijken te zijn. Wanneer de wetgever heeft gewild, dat de kantonrechter een of meer deelvoogden zal

1) Mr. Diephuis, deel II. pag. 305.

benoemen, indien er bij boedelscheiding tegenstrijdige belangen bestaan, dan is de eenvoudigste oplossing van deze quaestie, dat de kantonrechter ook in alle andere gevallen, die zich mochten voordoen, waarin het hem blijkt, dat en de voogd en de t. v. en de minderjarige tegenstrijdige belangen hebben, een voogd ad hoc benoemt. Wij geven gaarne toe, dat dit nergens uitdrukkelijk in de wet is voorgescreven, maar het spreekt van zelf, dat wanneer de wetgever niet heeft gewild, dat de voogd de belangen van den minderjarige zal behartigen, indien die met de zijne in tweestrijd zijn, de t. v., in het zelfde geval verkeerende, die belangen evenmin kan waarnemen. En als wij dan in art. 1118 B. W. een voorschrift vinden omtrent hetgeen de wet in een bepaald geval wil, dan mag men dat voorschrift wel analogisch toepassen.

En hiermede hebben wij de voornaamste verplichtingen van den t. v. besproken. Zien wij thans om welke redenen hij zich van de voogdij zal kunnen verschoonen, en zoo noodig daaruit kan worden ontzet.

ONBEVOEGDHEID TOT, REDENEN VAN VER-
SCHOONING EN UITSLUITING VAN
DE TOEZIENDE VOOGDIJ.

Thans hebben wij nog te spreken over de bevoegdheid tot de betrekking van t. v., over de redenen, die men kan aanvoeren om zich van het vervullen dier functie te verschoonen, en eindelijk over de redenen, waarom men van de toezienende voogdij is uitgesloten of daaruit kan worden ontzet, wanneer men reeds werkzaam is.

In art. 436 B. W. noemt de wet de personen op, die onbevoegd zijn om t. v. te zijn. In het algemeen is ieder bevoegd die betrekking te vervullen. Art. 436 B. W. somt de uitzonderingen op dien regel op; daaraan moet men zich dan ook streng houden. Zij, die in art. 436 B. W. niet zijn vermeld, kunnen tot voogd of t. v. worden benoemd, zoodat volgens ons recht de vreemdeling ook daartoe verkiesbaar is. Natuurlijk zal het niet dikwijls voorkomen, dat de

voogdij aan iemand wordt opgedragen, die in het buitenland woont, maar mocht het om de eene of andere reden wenschelijk zijn, dan verhindert niets den langstlevende der ouders om den vreemdeling de voogdij, of den kantonrechter om hem de toezienende voogdij over een Nederlandsch minderjarig kind op te dragen. Ofschoon het de vraag is, of onze wetgever met opzet den vreemdeling niet onbevoegd heeft verklaard, achten wij het zeer juist, dat hij dit niet heeft gedaan; immers het is geene zeldzaamheid, dat een Nederlander met eene vreemde vrouw in het huwelijk treedt, en wanneer de laatste na het overlijden van haren echtgenoot weêr naar haar vaderland terugkeert, is het wenschelijker dat een van hare familieleden, aldaar gevestigd, tot t. v. over haar kind, hetwelk Nederlander blijft, worde benoemd, dan dat een Nederlander die betrekking zou moeten vervullen, hetgeen hij onmogelijk naar behooren zou kunnen doen.

Dat minderjarigen en onder curatele gestelde personen niet tot t. v. benoemd kunnen worden, spreekt van zelf. Daar zij niet bevoegd zijn voor zich zelven handelend op te treden, kunnen zij dit ook niet voor anderen doen. Het komt mij voor, dat zelfs dan wanneer zij niet in art. 436 B. W. vermeld waren, er van hunne benoeming toch geen sprake zou kun-

nen zijn. Immers in art. 385 B. W. zegt de wet, dat minderjarigen onder voogdij staan, en daaruit vloeit van zelf voort, dat zij geen voogd of t. v. kunnen zijn. De onder curatele gestelde staat volgens art. 506 B. W. in alles met den minderjarige gelijk, zoodat het eveneens van zelf spreekt, dat ook deze persoon niet bevoegd kan zijn om tot voogd of t. v. te worden benoemd.

Hij, die ofschoon nog geen drie en twintig jaren zijnde, gehuwd is, of wiens huwelijk is ontbonden voordat hij dien leeftijd heeft bereikt, is niet onbevoegd om voogd of t. v. te zijn. Wel zijn minderjarigen volgens art. 436 B. W. onbevoegd de voogdij of toezienende voogdij uit te oefenen, maar volgens art. 385 B. W. is hij, die in het huwelijk is getreden of wiens huwelijk is ontbonden voordat hij den leeftijd van drie en twintig jaren heeft bereikt, niet meer als minderjarig te beschouwen.

Vrouwen, behalve de moeder, zijn niet bevoegd de voogdij of toezienende voogdij uit te oefenen. De Fransche wet maakt eene uitzondering voor de grootmoeder. Toen men ook in onze wetgeving eene dergelijke bepaling wilde opgenomen hebben, antwoordde de Regeering, dat de grootmoeders te oud waren om haar tot de voogdij bekwaam te verklaren, en dat zij ook daarom niet konden worden benoemd, omdat zij niet tot de

bloedverwanten behooren, die volgens art. 388 B. W. moeten worden gehoord. 1) Blijkens het verslag der centrale Afdeeling vond men het argument, dat de grootmoeders te oud zouden zijn, onjuist, omdat de ondervinding leerde, dat grootmoeders dikwijls aan hare kleinkinderen tot moeder dienen. Omtrent het tweede argument liet de Afdeeling zich niet uit. Die reden tot onbevoegdheid is dan ook zeker niet gewichtig, want het al of niet zitting hebben in den familieraad is geene reden om iemand onbevoegd te verklaren om de voogdij uit te oefenen. Immers de moeder, die geene voogdesse over hare kinderen is, heeft ook geene zitting in den familieraad, maar zij is wel degelijk bevoegd de voogdij uit te oefenen. Of-schoon dus de argumenten door de Regeering aangevoerd zeker niet belangrijk zijn, is het, dunkt mij, beter, dat aan de grootmoeder de bevoegdheid is ontzegd. In den regel toch zullen vrouwen het beheer over het vermogen der minderjarigen niet zelve voeren, maar dit aan mannen overlaten, en dan is het ook beter, dat de laatsten aansprakelijk zijn voor dat beheer. Men mag zeker op dien grond niet de moeder tot de voogdij onbevoegd verklaren, maar ik acht deze reden gewichtig genoeg om die

1) Zie Mr. Voorduin, deel III. pag. 94.

bevoegdheid om de voogdij of toeziende voogdij uit te oefenen tot de moeder te bepalen, te meer omdat er gewoonlijk wel personen zijn te vinden, die bij het openvallen der voogdij den minderjarige in den bloede bijna even na bestaan, als hunne grootmoeder. In art. 436 B. W. zegt de wet, dat vrouwen, tot de voogdij of toeziende voogdij onbevoegd zijn; echter wordt voor de moeder eene uitzondering gemaakt, zoodat zij niet alleen voogdesse maar ook toeziende voogdesse kan zijn over hare kinderen. Weigert zij b. v. de voogdij te aanvaarden, dan zal de kantonrechter haar tot toeziende voogdesse kunnen benoemen. Ofschoon dit misschien nog nooit is voorgekomen, is het toch zeker, dat de wet zich niet tegen eene benoeming der moeder tot toeziende voogdesse verzet.

Allen, die in persoon, of wier vader, moeder, echtgenoot of kinderen tegen den minderjarige een rechtsgeding voeren, waarin de staat van den minderjarige, zijn fortuin of een aanmerkelijk gedeelte zijner goederen betrokken is, zijn onbevoegd om t. v. over den minderjarige te zijn. De wet spreekt hier van het voeren van een rechtsgeding, en het komt er dus niet op aan of zulk een proces vroeger gevoerd is of gevoerd zal worden. 1) Bij de benoeming zal

1) Zie Mr. Diephuis, deel II. pag. 318.

de kantonrechter op deze omstandigheid kunnen letten, maar zij is geene reden, waarom men tot de toeziende voogdij onbevoegd wordt. De bepaling van art. 436, alinea 4 B. W. vindt haar grond hierin, dat men zoo mogelijk ieder conflict tusschen den plicht en het belang van personen moet vermijden, en als eene reden tot onbevoegdheid om de voogdij uit te oefenen hebben wij er volkomen vrede mede. Het is echter de vraag of de bepaling van deze alinea ook noodzakelijk is voor het uitoefenen der toeziende voogdij. Stellen wij b. v. dat iemand een proces voert met den minderjarige, waarin een aanmerkelijk gedeelte zijner goederen betrokken is, zal hij dan daardoor minder goed zijne verplichtingen als t. v. kunnen waarnemen? Zijn belang zal juist meëbrengen, dat het vermogen van den minderjarige blijft bewaard en zijn toezicht op de handelingen van den voogd zal eerder scherper worden dan verflauwen. Men zou echter kunnen meenen, dat, wanneer hij zijn proces verliest, zijne belangstelling voor den minderjarige zeer gering zal zijn, maar dan had men hem ook onbevoegd moeten verklaren voor het geval, dat hij met den minderjarige een proces, als in alinea 4 van art. 436 B. W. is omschreven, heeft gevoerd. Wij achten het zeker wenschelijker, dat de toeziende voogdij aan iemand anders worde toever-

trouwd dan aan hem, die met den minderjarige een rechtsgeding voert. Intusschen zou het beter zijn geweest, indien deze omstandigheid eene reden ware om zich van de voogdij of toeziende voogdij te verschoonen, dan dat men, zooals nu het geval is, te dier oorzaak tot het uitoefenen der voogdij of toeziende voogdij onbevoegd wordt. Indien de *minderjarige* met iemand een geding voert, is dit voor den kantonrechter geene reden om dien persoon niet te benoemen. Bij voorkeur zal zulk een persoon niet worden benoemd, maar hij is niet onbevoegd om de toeziende voogdij uit te oefenen, en hij zou, wanneer de keus op hem mocht vallen, zijne betrekking moeten aanvaarden. Of de wetgever aan deze omstandigheid niet heeft gedacht of met opzet daarover heeft gezwegen, is niet duidelijk. Naar ik meen, behoorde ook dit geval in de wet te zijn opgenomen, als eene der redenen waarom men zich van de toeziende voogdij kan verschoonen.

Blijkbaar heeft de wetgever in art. 436 B. W. bedoeld, dat de personen in dat artikel opgesomd, niet tot t. v. kunnen worden benoemd; maar wat zal nu het geval zijn, wanneer eene van de redenen, waardoor men onbevoegd is om t. v. te zijn, tijdens de benoeming niet bestond, maar eerst later is opgekomen?

Onderstel, dat de t. v. onder curatele wordt gesteld, of dat hij een proces tegen den minderjarige begint, waarin diens fortuin betrokken is, zal hij dan toch de toeziende voogdij kunnen behouden? Mr. de Pinto ¹⁾ beweert, dat men in een dergelijk geval van rechtswege ophoudt t. v. te zijn; maar voor deze meening vind ik geene redenen in de wet. Terecht daarentegen zegt Mr. Diephuis ²⁾, dat de algemeene uitdrukking van art. 436 B. W.: »tot de voogdij of toeziende voogdij zijn onbevoegd,» zoowel hen omvat die, in een dier gevallen komen ná, als hen, die daarin zijn vóór de aanvaarding der voogdij, en dat, ofschoon in art. 436 B. W. niet te lezen staat, zooals in art. 437 B. W., dat de daar genoemden ook kunnen worden ontzet, men dit toch zal moeten aannemen als een noodzakelijk gevolg hunner onbevoegdheid. Hij ziet dus eene reden tot ontzetting uit de voogdij in het geval, dat de t. v. onder curatele wordt gesteld, en dit is ook daarom juist, omdat in art. 406 B. W. wordt gezegd, dat de voogdij der vrouw niet vervalt, indien

1) Handleiding tot het B. W., deel II. pag. 192. Zoo ook Mr. Schüller, Burgerlijk Wetboek met Aanteekeningen, art. 436, pag. 90.

2) Deel II. pag. 319.

de mede-voogd ter zake van onnoozelheid, krankzinnigheid of razernij is ontzet. Die grond tot ontzetting is in art. 437 B. W. niet opgenoemd, en toch spreekt de wetgever daarvan in art. 406 B. W. Wanneer dus na het aanvaarden der voogdij de voogd of t. v. onder curatele wordt gesteld of tegen den minderjarige een proces begint, wordt hij daardoor onbevoegd de voogdij langer te behouden en behoort zijne afzetting te worden gevorderd. Het spreekt toch van zelf dat, wanneer de wetgever niet gewild heeft dat iemand, in eene van beide omstandigheden verkeerende, tot t. v. benoemd zou kunnen worden, hij ook niet gewild heeft dat hij de voogdij zal behouden, indien die omstandigheid later opkomt. Het spreekt van zelf, dat, al moge de voogdij een munus publicum zijn, toch in de eerste plaats de familieleden van den minderjarige geroepen zijn een dergelijke functie te aanvaarden; trouwens zij hebben er het meeste belang bij, dat het den minderjarige welga, en diens vermogen voor hem bewaard blijve.

Een en ander neemt echter niet weg, dat ook zij, die den minderjarige niet in den bloede of door aanhuwelijking bestaan, genoodzaakt kunnen worden om voogd of t. v. te zijn, wanneer er ten minste binnen het ressort der Arrondissements-rechtbank, alwaar

de voogdij of toeziende voogdij wordt opgedragen, geene bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige zijn, in staat de voogdij of toeziende voogdij uit te oefenen. Zijn derhalve die bloedverwanten onbevoegd of van de voogdij uitgesloten, dan kan de door den kantonrechter tot t. v. aangewezenen zich niet op dien grond ontslaan. Het geval kan zich echter voordoen, dat de minderjarige wel bloedverwanten heeft, die in staat zijn de voogdij uit te oefenen, maar die zich om eene wettige reden daarvan kunnen versoonen. Zal nu in dat geval de vreemde kunnen weigeren de voogdij te aanvaarden, omdat er bloedverwanten zijn, in staat de voogdij uit te oefenen? Naar onze meening, ja. Wel heeft men beweerd, dat de woorden »in staat zijn de voogdij of toeziende voogdij uit te oefenen,» zoo verstaan moeten worden, dat zij beteekenen: »welke de bevoegdheid hebben de voogdij of toeziende voogdij uit te oefenen en zich daarvan niet wettig kunnen versoonen»; ¹⁾ maar voor deze meening bestaat hoegenaamd geen grond; en zooals onze wet nu luidt, zal het voor den vreemde genoeg zijn, den kantonrechter opmerkzaam te maken op de omstandigheid, dat de minderjarige bloedverwanten heeft,

1) Zie Bijblad II, pag. 223 en 224.

die de voogdij kunnen voeren, om niet te worden benoemd.

Op deze wijze zal het kunnen gebeuren, dat de kantonrechter in de onmogelijkheid verkeert om een t. v. te benoemen; immers de bloedverwanten zullen eene wettige reden tot versooning aanvoeren en een vreemde zal zich op het bestaan der bloedverwanten kunnen beroepen, om zijnerzijds voor eene benoeming te bedanken. Maar dit bewijst alleen, dat de wet in dit opzicht veranderd moet worden. Wanneer de wet, zooals zij in art. 433 B. W. doet, op den voorgrond stelt, dat alleen familieleden eene benoeming tot t. v. moeten aannemen en den vreemde slechts in een bijzonder geval dezelfde verplichting oplegt, dan mag men die verplichting voor den laatste niet willekeurig uitbreiden.

Aan de bloedverwanten heeft de wet het recht toegekend om voor eene benoeming te bedanken wanneer zij zich in dienst van den staat buitenslands bevinden. Alleen derhalve zij, die in dienst van den Staat zijn, hebben eene wettige reden tot versooning. Deze bepaling achten wij onbillijk voor alle anderen, die hunne vaste woonplaats buitenslands hebben. Ook zij moesten niet genoodzaakt kunnen worden eene toeziende voogdij te aanvaarden. Daarbij komt nog, dat, als men zich slechts tijdelijk in dienst van

den Staat buitenslands bevindt, dit genoeg is om voor eene benoeming te bedanken, terwijl zij, die voortdurend buitenslands vertoeven, maar niet in dienst van den Staat zijn, zich toch hunne benoeming moeten laten welgevalven. Men houde nog in het oog, dat het vertrek naar het buitenland, hetzij tijdelijk of voor goed, eene reden is om zich van de reeds aanvaarde voogdij of toeziende voogdij te ontslaan, terwijl men dit niet kan doen, wanneer men zijn domicilie voor goed naar het buitenland verlegt, maar niet in dienst van den Staat is. De koopman, die zich genoodzaakt ziet voor goed zijn verblijf buitenslands te vestigen, kan zich derhalve niet van de voogdij of toeziende voogdij ontslaan, terwijl ieder ambtenaar, die voor eenigen tijd naar het buitenland vertrekt, zijne betrekking van voogd of t. v. kan neêrleggen. Zooals wij reeds zeiden is eene dergelijke bepaling onbillijk. ¹⁾

1) Of zij, die zich in dienst van den Staat in de koloniën bevinden, gezegd moeten worden buitenslands te zijn, is eene vraag van weinig praktisch belang. Terecht zegt Mr. Diephuis, deel II. pag. 310: „wanneer zij niet geacht kunnen worden zich buitenslands te bevinden, dan kunnen zij zich toch op de onder n°. 3 van art. 434 B. W. genoemde reden van versoeking beroepen”.

De krijgslieden in werkelijken land- of zeedienst hebben eveneens eene wettige reden van verschooning. Welke is de reden van deze uitzondering? Meent men soms, dat krijgslieden minder geschikt zijn om voogd en t. v. te zijn, en heeft men hun daarom een middel aan de hand willen doen om voor eene benoeming te bedanken? Wanneer dit de reden is, is die voor den militairen stand zeker minder vleierend, maar kan men eene andere bedenken? Niemand zal toch beweren, dat hunne bezigheden hun niet toelaten om bovendien nog voogd of t. v. te zijn. En zoo men de reden van deze wetsbepaling moet zoeken in de mogelijkheid, dat zij te velde moeten trekken en daardoor hunne verplichtingen van voogd of t. v. niet zullen kunnen nakomen, welnu, dan had dit eene reden moeten zijn voor hen om uit de voogdij ontslagen te worden. Maar om den militairen stand van dezen burgerplicht te ontslaan, daartoe bestaat geen afdoende grond.

Zij, die buiten hunne provincie met openbare ambten bekleed zijn, of ook wel dezulken, die ter oorzake van die ambten verplicht zijn zich op bepaalde tijdstippen buiten de provincie te begeven, kunnen eene benoeming tot voogd of t. v. weigeren. Art. 427 C. N. vordert, dat het openbaar ambt worde uitgeoefend in een ander departement, dan waarin de voogdij openvalt; bij ons bestaat de reden van

verschooning, onverschillig waar de voogdij is opengevallen, wanneer men buiten de provincie zijner inwoning een openbaar ambt bekleedt. 1) Ofschoon wij op de wenschelijkheid dezer bepaling niets willen afdingen, zien wij toch hierin wederom eene onbillijkheid tegenover die burgers, die niet met openbare ambten zijn bekleed. Immers hij, die in Zeeland woont, zal niet kunnen weigeren t. v. te zijn over kinderen, die met hun voogd of voogdesse in Groningen wonen, terwijl een lid der Staten-Generaal, in Amsterdam wonende en voor die stad in de Kamer zitting hebbende, zal kunnen weigeren omt. v. te zijn over kinderen, die mede in Amsterdam hun woonplaats hebben. Het zou wenschelijker zijn, dat

1) Mr. de Pinto, deel II. pag. 189 en 190 beweert, dat, ofschoon de letter van de wet de opvatting wettigt, „dat er niet moet gevraagd worden of iemand een ambt bekleedt buiten de provincie, waar de voogdij is opengevallen, maar buiten die zijner woonplaats, zoodat wanneer iemand zijne woonplaats in Holland heeft en in Gelderland een ambt uitoefent, hij zich niet op grond van n°. 4 van art. 434 zou kunnen verschoonen van een in Gelderland opengevallen voogdij”, dit niet kan bedoeld zijn. Voor deze beschouwing geeft Mr. de Pinto geene redenen op en naar onze meening is die dan ook in volkomen strijd met de woorden der wet.

de wetgever ook op de belangen van die burgers, die geen openbaar ambt bekleeden, had gelet en hun de bevoegdheid had toegekend om zich van de voogdij of toeziende voogdij te versoonen, wanneer zij niet wonen in de provincie, waarin de voogdij is opengevallen, en zich aldaar bloedverwanten of aangehuwden van den minderjarige bevinden, die in staat zijn de voogdij uit te oefenen en geene redenen van versooning hebben.

Deze drie redenen zijn voldoende om zich niet alleen van de voogdij of toeziende voogdij te versoonen, maar zij kunnen ook dienen om zich daarvan te ontslaan, wanneer eene van die redenen zich na de aanvaarding der voogdij opdoet.

Zij, die zestig jaren zijn, behoeven geene voogdij meer te aanvaarden. Is men als t. v. werkzaam, dan zal men zich eerst op zijn vijf en zestigste jaar kunnen doen ontslaan. Wij begrijpen niet goed, waarom iemand, die vóór zijn zestigste jaar t. v. wordt, nog vijf jaren na het bereiken van dien leeftijd zijne betrekking moet blijven waarnemen. In het algemeen heeft de wet, door te bepalen, dat men zich op zestigjarigen leeftijd van het aanvaarden eener toeziende voogdij kan versoonen, het beginsel vastgesteld, dat niemand op dien leeftijd meer met voogdizaken lastig gevallen moet worden, en het zou daarom

billijk zijn, dat iemand, die op dien leeftijd nog t. v. is, zijn ontslag kon nemen.

Ziekte is voor allen, ook zelfs voor hen, die niet in dienst van den Staat of in krijgsdienst zijn, eene reden tot versooning. De ziekte moet echter volgens onze wet een morbus chronicus zijn, qui impedimento est, quo minus quis suis rebus superesse possit; eene tijdelijke ziekte is geene wettige reden tot versooning. Ook zij, die een ongemak hebben, behoeven geene voogdij te aanvaarden, maar ook hier geldt weder, dat dat ongemak iemand moet verhinderen zijne plichten als voogd of t. v. naar behooren waar te nemen. Iemand, die b. v. een bochel heeft, heeft zeker een ongemak, maar hij zal wel degelijk benoembaar zijn, want men kan niet zeggen, dat zulk een ongemak hem in het uitoefenen der voogdij of toeziende voogdij hinderlijk zal zijn.

Zij, die kinderloos zijn, moeten zich twee voogdijen of toeziende voogdijen laten welgevallen. Dit wil niet zeggen, dat zij voogd of t. v. over twee kinderen moeten zijn, maar dat zij twee voogdijen moeten waarnemen, onverschillig hoe groot het aantal minderjarigen in iedere voogdij is. Men heeft vroeger wel eens de leer verkondigd, dat ieder minderjarige als ééne voogdij is te beschouwen, maar deze leer is verouderd, en men twijfelt tegenwoordig er niet

meer aan, dat over de gezamenlijke minderjarigen van overledene ouders slechts één voogd kan worden benoemd, zoodat, waar de wet van voogdij spreekt, men aan al de minderjarigen uit één huwelijk moet denken.

Heeft men één of meer kinderen, dan behoeft men slechts ééne toeziende voogdij op zich te nemen. Het beheer der goederen van het eigen kind geldt dus als ééne voogdij.

Heeft men vijf kinderen, dan is men niet verplicht eene toeziende voogdij op zich te nemen. De zorgen, aan zulk een groot huisgezin verbonden, schijnen den wetgever terecht eene reden om den vader niet ook nog met de zorg voor andere kinderen te belasten. Belachelijk evenwel, en beter in een Pruisische wet op haar plaats, is de bepaling, dat onder de vijf kinderen ook gerekend worden zij die in den krijgsdienst voor het koninkrijk zijn gestorven. Ook in ons recht geldt dus nog, dat zij *qui pro republica ceciderunt*, in *perpetuum per gloriam vivere intelliguntur*. Geene andere reden is er toch voor deze bepaling te vinden, dat de kinderen in den krijgsdienst overleden, mederekenen onder het getal, dat iemand moet hebben om zich van eene toeziende voogdij te versoonen. Men lette wel op, dat het er niets toe doet of zij in

oorlogstijd zijn gesneuveld. De wet verlangt alleen dat zij in krijgsdienst van het koninkrijk gestorven zijn, en wanneer dus een vader vier kinderen heeft, terwijl een zijner kinderen als volontair bij de huzaren, in vreedetijd, vroeger aan de mazelen is overleden, dan heeft hij eene wettige reden om zich van eene voogdij of toeziende voogdij te versoonen. Terecht zegt Mr. de Pinto, dat deze bepaling eene dwaasheid is ¹⁾; de reden toch voor deze geheele versooning te vinden, zegt hij, is deze, dat de vader van een talrijk huisgezin te veel bezigheden heeft om zich met de voogdij van anderen te kunnen belasten, of dat hij, die den staat vijf burgers schonk, zich daardoor verdienstelijk heeft gemaakt jegens de maatschappij, die hem beloont door hem van een lastpost te ontslaan. Maar het kind, dat niet meer leeft, onverschillig of het in krijgsdienst of op andere wijze gestorven is, geeft den vader geene bezigheid meer, en het is geene verdienste van den vader, dat het kind zijn leven heeft ten offer gebracht aan het heil en de verdediging des lands. Er is dan ook naar onze meening geene enkele reden om deze bepaling nog langer in ons Burgerlijk Wetboek te behouden.

1) Deel II. pag. 191.

Die zich van de voogdij of toeziende voogdij wil verschoonen, moet dit ten spoedigste doen, en wel binnen acht dagen na zijne benoeming of acht dagen na de beteekening daarvan. Komt men deze bepaling niet na, dan zal men de voogdij of toeziende voogdij moeten aannemen, alsof men geene verschooning had kunnen aanvoeren. Dit spreekt van zelf; de voogdij kan onmogelijk lang onbezet blijven, en vandaar dan ook de bepaling van art. 435 B. W., dat hij, die redenen van verschooning heeft, toch voorloopig de verplichtingen van voogd of t. v. moet waarnemen. Dit is voor den benoemde zeker onaangenaam, maar het belang van den minderjarige vordert dit volstrekt, en deze bepaling is daarom nuttig en noodzakelijk. Wij vinden het echter niet billijk, dat hij, die eene wettige reden van verschooning heeft, op eigene kosten een verzoekschrift moet indienen en de beschikking daarop mede moet betalen. Wordt het verzoek toegewezen, dan behoort de minderjarige de kosten daarvan te dragen. Dit is zeker billijker dan dat de benoemde voogd of t. v. die kosten op zich moet nemen.

Het is geene schande om tot het uitoefenen van voogdij of toeziende voogdij onbevoegd te zijn, maar wel is dit het geval, wanneer men van een van beiden is uitgesloten. Om dezelfde reden waarom men van

de voogdij of toezien~~de~~ voogdij is uitgesloten, kan men daaruit ook worden ontzet. Opmerkelijk is het, dat onze wetgever die ontzetting facultatief heeft gesteld, zoodat, wanneer b. v. de t. v. tot eene ont-eerende straf is veroordeeld en niemand van de daartoe door de wet aangewezen~~e~~ personen diens afzetting vraagt, de t. v. zijne betrekking zal blijven behouden, iets wat mij alles behalve wenschelijk voorkomt. Beter dan ook acht ik de bepaling van art. 443 C. N., waar gezegd wordt: *la condamnation à une peine afflictive ou infamante emporte de plein droit l'exclusion de la tutelle. Elle emporte de même la destitution, dans le cas, où il s'agirait d'une tutelle antérieurement déferée.* Voorts is het opmerkelijk, dat de straf onteerend moet zijn, zal de afzetting op dezen grond gevraagd kunnen worden. Hij, die derhalve tot andere straffen is veroordeeld, kan worden benoemd, en zoo hij reeds als t. v. werkzaam is, niet afgezet worden. Ik meen, dat het wenschelijk ware ieder, die met de gevangenis heeft kennis gemaakt, van de voogdij of toezien~~de~~ voogdij uit te sluiten; hij toch heeft het doorslaand bewijs gegeven van niet genoeg voor zijne eigene handelingen te kunnen waken, en hij behoort dus ook niet voor een ander te mogen handelen. Iemand, die zich b. v. aan het goed van een' ander vergrepen

heeft, is zeker geen geschikt persoon om de goederen van den minderjarige te beheeren of op het beheer van anderen toezicht uit te oefenen. Er is één geval, waarin een voogd of t. v., die tot eene correctioneele straf is veroordeeld, van zijne betrekking ontzet zal worden. Wij meenen het geval, vermeld in art. 334 C. P. Heeft de voogd of t. v. de *débauches* der minderjarigen opgewekt, dan zal hem volgens art. 335 C. P. gedurende korter of langer tijd alle voogdij ontzegd worden. De wet zegt niet uitdrukkelijk, dat, zoo de schuldige eene voogdij of toeziende voogdij uitoefent, hij bij het over hem uittespreken vonnis uit de voogdij of toeziende voogdij ontzet zal worden; er staat alleen, dat alle voogdij hem gedurende bepaalden tijd is ontzegd. Moet men daaruit nu afleiden, dat men de afzetting van den voogd of t. v. om die reden zal kunnen verzoeken, of dat de schuldige, aan het misdrijf in art. 334 C. P. vermeld, alleen niet benoembaar zal zijn? Wij gelooven, dat ook zijne afzetting op dien grond zal kunnen worden verzocht. Inimmers wanneer de wetgever heeft gemeend, dat iemand die de *débauches* der minderjarigen heeft opgewekt, van alle voogdij moet worden uitgesloten, dan moet hij ook om dezelfde reden kunnen worden afgezet.

Uitgesloten zijn en afgezet kunnen ook zij worden,

die een bekend slecht levensgedrag leiden. De beoordeeling daarvan staat natuurlijk geheel aan den rechter, die de afzetting, wanneer die verzocht mocht worden, alleen dan zal verleenen, als het slechte levensgedrag van den persoon bekend is. Het zal dikwijls moeielijk genoeg zijn de bekendheid van een slecht levensgedrag te bewijzen, en met recht zou men mogen vragen, of het voor de afzetting van den voogd of t. v. niet voldoende moest zijn, dat het bewijs werd geleverd, dat diens handel en wandel slecht genoemd moet worden. De bekendheid daarvan doet niets af tot het wenschelijke, dat iemand van de voogdij wordt uitgesloten of daaruit ontzet. De eenige reden dezer bepaling is, dat iemand van een slecht levensgedrag niet de geschikte persoon is om eene voogdij te voeren, en daarom moest het eenvoudig bewijs, dat iemand een slecht levensgedrag leidt, genoeg zijn om hem van de voogdij uit te sluiten of te ontzetten.

Nog zijn zij uitgesloten, die in de waarneming der voogdij ontrouw of onbekwaamheid aan den dag hebben gelegd. Dit is niet alleen eene reden tot afzetting maar ook tot uitsluiting van de voogdij. Wel kan de onbekwaamheid of ontrouw eerst tijdens het voeren van de voogdij blijken, maar wanneer een van beiden gebleken is, dan zal men niet meer tot t. v.

kunnen worden benoemd, onverschillig of men al dan niet uit de vroegere voogdij is ontzet.

Dat zij, die uit eene vroegere voogdij zijn ontzet, niet meer benoemd kunnen worden, spreekt van zelf. Zij toch hebben meer dan voldoende bewezen onwaardig te zijn om te worden benoemd.

Zij, die in staat van faillissement of kennelijk onvermogen verkeerden, zijn eveneens uitgesloten. Vooral de laatste bepaling achten wij juist. De koopman kan soms buiten zijne schuld genoodzaakt worden zijne betalingen te staken, maar hij, die in staat van kennelijk onvermogen verkeert, heeft dit in den regel uitsluitend aan zijn eigen slecht beheer te wijten, en daarom behoort hij ook niet meer met het beheer over de goederen van anderen te worden belast of toezicht op de handelingen van een ander uit te oefenen.

De wetgever heeft het niet noodig geacht ook nog andere personen met name van de voogdij of toezienende voogdij uit te sluiten.

Zoo is b. v. de krankzinnige in art. 437 B. W. niet vermeld. In het systeem der wet is dit ook niet noodig. Immers in art. 487 B. W. zegt de wet, dat de krankzinnigen onder curatele moeten worden gesteld en volgens art. 436 B. W. zijn de onder curatele gestelde personen onbevoegd om de voogdij

of toeziende voogdij uit te oefenen, terwijl, voor het geval dat de voogd of t. v. na het aanvaarden zijner betrekking krankzinnig mocht worden, zijne afzetting, zooals wij reeds boven hebben trachten aan te toonen, op grond van zijne onbevoegdheid gevorderd kan worden.

De afzetting van den voogd geschiedt, naar onze meening, door gewone procedure, niet door procedure bij verzoekschrift. Immers niet alleen doen ons de woorden *vonnis* in art. 438 B. W. en *geding* in art. 440 B. W., aan eene gewone procedure denken, maar ook de geschiedenis van art. 439 B. W. versterkt ons in die meening. De tweede Afdeeling gaf in bedenking om te bepalen, dat het vonnis van afzetting niet zou worden gegeven dan na verhoor der bloedverwanten. De Regeering vond dit onnoodig, omdat de bloedverwanten en aangehuwden, tot den vierden graad ingesloten, bevoegd zijn de afzetting te vragen, en het van zelf spreekt, dat indien, hetzij de voogd tot zijne verdediging, hetzij de verzoeker tot staving van zijn eisch, zich op de getuigenis van andere bloedverwanten beroept, de rechter het vermogen heeft, ja in de verplichting is die te hooren. Doch dat oproepen kan niet als noodwendig worden voorgeschreven, omdat hier de reden is van een twistgeding tusschen den voogd en dengene die zijne

afzetting vordert De Regeering sprak dus als haar gevoelen uit, dat hier een twistgeding bestaat, waardoor natuurlijk alle gedachte aan eene procedure bij verzoekschrift vervalst. Voorts is eene procedure bij verzoekschrift eene uitzondering op den gewonen modus procedendi, en waar de wet zulk eene procedure wil, schrijft zij het uitdrukkelijk voor, zooals zij b. v. doet in art. 435 B. W. In art. 430 B. W. echter, waarin van de afzetting van den voogd wordt gesproken, en in art. 438 B. W., waar de wijze dier afzetting wordt vastgesteld, hebben wij geene aanwijzing, die aan eene procedure bij verzoekschrift doet denken; integendeel bewijzen de woorden *vonnis* en *geding*, dat in dit geval de gewone proces-orde zal gevolgd worden.

De bediening van den t. v. eindigt op hetzelfde tijdstip als de voogdij. De voogdij eindigt op het oogenblik waarop de minderjarige meerderjarig wordt of wanneer hij door het aangaan van een huwelijk of door het verkrijgen van *venia aetatis*, enz. gelijke rechten als een meerderjarige verkrijgt. Door het sterven van den voogd of door diens afzetting uit de voogdij verliest de t. v. dus zijne betrekking niet, maar hij blijft die vervullen tot op het oogenblik, waarop de minderjarige niet meer onder voogdij staat.

the first of these is the fact that the
the second is the fact that the
the third is the fact that the
the fourth is the fact that the
the fifth is the fact that the
the sixth is the fact that the
the seventh is the fact that the
the eighth is the fact that the
the ninth is the fact that the
the tenth is the fact that the
the eleventh is the fact that the
the twelfth is the fact that the
the thirteenth is the fact that the
the fourteenth is the fact that the
the fifteenth is the fact that the
the sixteenth is the fact that the
the seventeenth is the fact that the
the eighteenth is the fact that the
the nineteenth is the fact that the
the twentieth is the fact that the
the twenty-first is the fact that the
the twenty-second is the fact that the
the twenty-third is the fact that the
the twenty-fourth is the fact that the
the twenty-fifth is the fact that the
the twenty-sixth is the fact that the
the twenty-seventh is the fact that the
the twenty-eighth is the fact that the
the twenty-ninth is the fact that the
the thirtieth is the fact that the
the thirty-first is the fact that the
the thirty-second is the fact that the
the thirty-third is the fact that the
the thirty-fourth is the fact that the
the thirty-fifth is the fact that the
the thirty-sixth is the fact that the
the thirty-seventh is the fact that the
the thirty-eighth is the fact that the
the thirty-ninth is the fact that the
the fortieth is the fact that the
the forty-first is the fact that the
the forty-second is the fact that the
the forty-third is the fact that the
the forty-fourth is the fact that the
the forty-fifth is the fact that the
the forty-sixth is the fact that the
the forty-seventh is the fact that the
the forty-eighth is the fact that the
the forty-ninth is the fact that the
the fiftieth is the fact that the
the fifty-first is the fact that the
the fifty-second is the fact that the
the fifty-third is the fact that the
the fifty-fourth is the fact that the
the fifty-fifth is the fact that the
the fifty-sixth is the fact that the
the fifty-seventh is the fact that the
the fifty-eighth is the fact that the
the fifty-ninth is the fact that the
the sixtieth is the fact that the
the sixty-first is the fact that the
the sixty-second is the fact that the
the sixty-third is the fact that the
the sixty-fourth is the fact that the
the sixty-fifth is the fact that the
the sixty-sixth is the fact that the
the sixty-seventh is the fact that the
the sixty-eighth is the fact that the
the sixty-ninth is the fact that the
the seventieth is the fact that the
the seventy-first is the fact that the
the seventy-second is the fact that the
the seventy-third is the fact that the
the seventy-fourth is the fact that the
the seventy-fifth is the fact that the
the seventy-sixth is the fact that the
the seventy-seventh is the fact that the
the seventy-eighth is the fact that the
the seventy-ninth is the fact that the
the eightieth is the fact that the
the eighty-first is the fact that the
the eighty-second is the fact that the
the eighty-third is the fact that the
the eighty-fourth is the fact that the
the eighty-fifth is the fact that the
the eighty-sixth is the fact that the
the eighty-seventh is the fact that the
the eighty-eighth is the fact that the
the eighty-ninth is the fact that the
the ninetieth is the fact that the
the ninety-first is the fact that the
the ninety-second is the fact that the
the ninety-third is the fact that the
the ninety-fourth is the fact that the
the ninety-fifth is the fact that the
the ninety-sixth is the fact that the
the ninety-seventh is the fact that the
the ninety-eighth is the fact that the
the ninety-ninth is the fact that the
the hundredth is the fact that the

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

Het is niet noodig met Cujacius in lex 4 Cod. de testamentaria tutela in plaats van quando autem eos heredes *non* instituerit, te lezen, quando autem eos heredes instituerit.

II.

De vader is bevoegd de voogdij over de geëmancipeerde kinderen met uitsluiting zijner meerderjarige zonen waar te nemen.

III.

De afzetting van den toezienden voogd geschiedt, naar het Nederlandsche recht, door gewone procedure, niet door procedure bij verzoekschrift.

IV.

Wanneer een minderjarige voor zijne opname in een gesticht van weldadigheid geen voogd heeft gehad, behoort de kantonrechter ambtshalve in de voogdij te voorzien.

V.

De benoeming van eenen toezienden curator is niet noodig, wanneer de man van rechtswege curator is over zijne onder curatele gestelde vrouw.

VI.

De vader, ofschoon jonger dan negentien jaren, kan bij de huwelijks-akte zijne natuurlijke kinderen erkennen.

VII.

Een noodweg kan niet worden verkregen door het louter gedoogen van den eigenaar van het aangrenzende erf en alzoo niet door verjaring.

VIII.

De vordering tot nietigverklaring van een testament kan pro parte worden toegewezen.

IX.

Hij, die verklaart voor zijnen meester te hebben gekocht, maar dien meester niet noemt, is zelf als kooper verbonden.

X.

Een geneesheer, tevens artsenijsmenger, is geen koopman en mag dus niet worden toegelaten om zijne vorderingen door zijne boeken te bewijzen.

XI.

Een op de voorzijde van den wissel geplaatst onbeperkt aval heeft eene algemeene strekking, waartegen geen tegenbewijs geoorloofd is.

XII.

De gefailleerde kan, na verworping van een door hem aangeboden accoord, geen tweede voorstellen.

XIII.

Bij procedures over de vereffening van kosten, schaden en interessen (art. 612 W. B. Rv. en vlgg.), zelfs al gaat het onderwerp de som van f 300 te boven, is het bewijs door getuigen toelaatbaar.

XIV.

Het woord »bezitter» in art. 721 W. B. Rv. omvat den houder eener roerende zaak.

XV.

Diefstal is volgens de C. P. aanwezig, wanneer de eigenaar door bedreiging of geweld genoodzaakt is geworden, zijn goed aan zijne aanranders, zijns ondanks, over te geven.

XVI.

Hij, die desbewust de kooppenningen bewaart, die de dief verkregen heeft van hem, die te goeder trouw het gestolen voorwerp kocht, is strafbaar volgens art. 405 C. P.

XVII.

Art. 416 van het nieuwe wetboek van Strafrecht is te uitgebreid.

XVIII.

Wanneer de oude wet het gepleegde misdrijf met

eene bepaalde straf bedreigt en de nieuwe wet den rechter vergunt, om, naar gelang der omstandigheden, voor dat misdrijf eene lichtere of zwaardere straf op te leggen dan die, welke bij de oude wet is voorgeschreven, is art. 52 van de wet op den overgang niet van toepassing.

XIX.

Art. 218 W. v. Strv. belet niet hem, die wegens onwilligen manslag vervolgd en veroordeeld is, bij later verkregene bewijzen van opzet, opnieuw te vervolgen, of wanneer de vervolging wegens opzettelijken manslag plaats had, na vrijspraak eene vervolging wegens onwilligen manslag in te stellen.

XX.

Art. 54 is ten onrechte in onze Grondwet opgenomen.

XXI.

Ten onrechte is in onze Grondwet opgenomen het stelsel van periodieke aftreding van de helft der leden van de 2^e Kamer om de twee jaren. Beter ware aftreding der geheele Kamer om de *vijs* jaren.

XXII.

Ten onrechte is alleen aan de 2^e Kamer der Staten-Generaal het recht van enquête toegestaan.

XXIII.

Ten onrechte is in art. 129, al. 3 Grw. de bekrachtiging van provinciale belastingen opgedragen aan de wet.

XXIV.

Het is niet wenschelijk, dat de gemeente zich belast met het houden van banken van leening.

